

Ügyszám: NAIH-1587-3/2021.
Előzmény ügyszám: NAIH/2020/7263.

Tárgy: határozat

HATÁROZAT

A **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (a továbbiakban: Hatóság) a **Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Polgármesteri Hivatalával** (székhelye: 1041 Budapest, István út 14.; a továbbiakban: **Polgármesteri Hivatal**) szemben az Újpest+ Megbecsülés Programmal összefüggésben végzett adatkezelése tárgyában, továbbá a **Magyar Államkincstárral** (székhelye: 1054 Budapest, Hold u. 4.; a továbbiakban: **Kincstár**) és **Budapest Főváros Kormányhivatalának IV. Kerületi Hivatalával** (székhelye: 1042 Budapest, István út 15.; a továbbiakban: **Kerületi Hivatal**) szemben az Újpest+ Megbecsülés Programmal kapcsolatban az Ügyfél 1 megkeresésére teljesített adattovábbítása jogszerűségének tárgyában 2020. október 14-én hivatalból indított adatvédelmi hatósági eljárásban az alábbi döntéseket hozza:

- I. A Hatóság **megállapítja**, hogy a **Kincstár megsértette**
  - a. a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszerűség elvét, amikor annak vizsgálata nélkül tett eleget a Polgármesteri Hivatal megkeresésének, hogy annak jogszerűségét vizsgálta volna;
  - b. a GDPR 6. cikk (1) bekezdését, amikor megfelelő jogalap nélkül adta át a Polgármesteri Hivatalnak 2020. márciusában az adatigényléssel érintettek ellátásának összegére vonatkozó adatokat.
- II. A Hatóság **megállapítja**, hogy a **Kerületi Hivatal** megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszerűség elvét, amikor annak vizsgálata nélkül tett eleget a Polgármesteri Hivatal megkeresésének, hogy annak jogszerűségét vizsgálta volna.
- III. A Hatóság **megállapítja**, hogy a **Polgármesteri Hivatal** megsértette
  - a. a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszerűség elvét, mivel 2020. márciusában az adatkezelés megkezdése előtt nem gondoskodott az adatkezelés jogszerűsége feltételeinek biztosításáról.;
  - b. a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti adattakarékosság elvét, mivel úgy kezelt személyes adatokat, hogy azok nem voltak szükségesek az Újpest + Megbecsülés Programhoz kötelezettségvállalás formájában elkülönítendő összeg meghatározásához;
  - c. a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti célhoz kötött adatkezelés elvét, amikor az ÖR módosítása következtében, az adatkezelési cél megszűnése után továbbra is kezelte a Kincstártól és a Kerületi Hivaltól 2020. májusában átvett személyes adatokat;
  - d. a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját, mivel olyan célból kezelt személyes adatokat – az érintettek tájékoztatása a támogatás igénybevételének lehetőségéről –, amely eléréséhez nem volt szükség személyes adatok kezelésére;

- e. a GDPR 14. cikk (3) bekezdését, mivel sem a 2020. márciusában, sem a 2020. májusában átvett személyes adatok kezelésével nem nyújtott tájékoztatást az érintetteknek a személyes adatok megszerzésétől számított egy hónapon belül;
- f. a GDPR 12. cikk (1) bekezdését, amikor nem tett eleget a tájékoztatás könnyen hozzáférhetővé tételére vonatkozó kötelezettségének;
- g. a GDPR 14. (1) bekezdés c), d) és a (2) bekezdés c) pontját, mivel a Polgármesteri Hivatal nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az érintetteknek az Újpest+ Megbecsülés Programmal összefüggésben kezelt személyes adataik köréről, az adatkezelés céljairól és az érintetti jogok gyakorlásáról.

IV. A Hatóság GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján **utasítja a Polgármesteri Hivatalt** azon érintettek személyes adatainak **törlésére**, akik a Kerületi Hivatal és a Kincstár tájékoztatása alapján jogosultak voltak a támogatás igénybevételére, de erre irányuló kérelmet nem nyújtottak be az Önkormányzathoz.

V. A Hatóság az I. pontban megállapított jogsértések miatt a Kincstárt

**1.000.000. Ft, azaz egymillió forint
adattvédelmi bírság**

megfizetésére kötelezi a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül.

VI. A Hatóság az III. pontban megállapított jogsértések miatt a Polgármesteri Hivatalt

**4.000.000. Ft, azaz négy millió forint
adattvédelmi bírság**

megfizetésére kötelezi a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül.

* * *

A bírságot a Hatóság központosított bevételek beszedése célelszámolási forintszámlája (Központosított beszedési számla IBAN: HU83 1003 2000 0104 0425 0000 0000) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor a NAIH-1587/2021. BÍRS. számra kell hivatkozni.

Ha a Polgármesteri Hivatal és a Kincstár a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke a törvényes kamat, amely a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyezik meg.

A V. és VI. pont szerinti bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását.

Az IV. pont szerinti kötelezettséget a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül kell végrehajtani, illetve a törlés megtörténtét hitelt érdemlően írásban – az azt alátámasztó bizonyítékok előterjesztésével együtt – igazolnia a Hatóság felé. A Hatóság a kötelezettségek teljesítését érdemben ellenőrzi.

Az Infotv. 61. § (6) bekezdése alapján a határozat megtámadására nyitva álló keresetindítási határidő lejártáig, illetve közigazgatási per indítása esetén a bíróság jogerős határozatáig a vitatott adatkezeléssel érintett adatok nem törölhetők, illetve nem semmisíthetők meg.

A jelen határozattal és végzéssel szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak nincs helye, de az a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresetlevéllel közigazgatási perben megtámadható. A szigorított védekezés a keresetindítási határidő folyását nem érinti. A keresetlevelet a Hatósághoz kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a bíróságnak. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a közigazgatási per illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jog alá esik. A Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a jogi képviselő kötelező.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete

- (1) 2020. augusztus 28-án közérdekű bejelentés érkezett a Hatósághoz, amelyben a bejelentő a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) által bevezetett, az Újpest+ Megbecsülés Programhoz kapcsolódóan végzett adatkezelését kifogásolta.
- (2) A bejelentésben foglaltak alapján a Hatóság 2020. szeptember 2-án hivatalból hatósági ellenőrzést indított, amelyről a NAIH/2020/6468/3. számú végzésében értesítette a Polgármesteri Hivatalt és egyidejűleg a tényállás tisztázása érdekében nyilatkozattételre hívta fel. A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata 2020. szeptember 17-én érkezett a Hatósághoz.
- (3) A Hatóság az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseinek feltételezhető megsértése miatt 2020. október 14-én kelt NAIH/2020/7263. számú végzésében a hatósági ellenőrzést lezárta és hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított a Polgármesteri Hivatallal szemben az Újpest+ Megbecsülés Programmal összefüggésben végzett adatkezelése tárgyában, továbbá a Kincstárral – NAIH/2020/7263/2. – és a Kerületi Hivatallal – NAIH/2020/7263/3. – szemben az Újpest+ Megbecsülés Programmal kapcsolatban a Polgármesteri Hivatal megkeresésére teljesített adattovábbítása jogszerűségének tárgyában. A Hatóság ezen végzéseiben a tényállás tisztázása érdekében nyilatkozattételre is felhívta az ügyfeleket.
- (4) A Polgármesteri Hivatal a hatósági ellenőrzés során tett nyilatkozatában kifejtette, hogy azon természetes személyek személyes adatait, akik nem vették igénybe az Újpest + Megbecsülés Programmal kapcsolatos támogatást törölni kívánja, mivel ezen adatok kezelésére nem rendelkezik megfelelő adatkezelési céllal. Tekintettel arra, hogy a hatóság álláspontja szerint ezen adatok törlése a tényállás tisztázását veszélyeztette volna, ezért a Hatóság a NAIH/2020/7263. számú végzésében lefoglalta az Újpest+ megbecsülés Program végrehajtására készített adatbázist, illetve a Kincstártól és a Kerületi Hivataltól átvett adatokat tartalmazó fájlokat.

- (5) A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata 2020. október 30-án, a Kerületi Hivatalé 2020. november 2-án, a Kincstáré 2020. november 5-én érkezett a Hatósághoz. A beérkezett válaszok alapján a Hatóság további kérdések tisztázását látta szükségesnek, ezért 2020 december 10-én kelt NAIH/2020/7263/7. számú végzésében újabb nyilatkozattételre hívta fel a Polgármesteri hivaltalt, amelyre a választ 2020. december 22-én vette át.
- (6) 2021. január 26-án kelt NAIH-1587-1/2021. számú végzésben a hatóság a Kincstárt is felhívta további kérdések megválaszolására. A Hatóság a Kincstár nyilatkozatát 2021. február 12-én vette át.

II. Tényállás

II.1. Döntés az Újpest+ Megbecsülés Program bevezetéséről, az első adatszolgáltatások

- (7) A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint az Önkormányzat 2020 februárjában a SARS-COV-2 első hullámának elején döntött úgy, hogy a járvány által legveszélyeztetettebb csoportba tartozó kerületi lakosok részére anyagi támogatást kíván biztosítani, amelyre a költségvetésében el is különítette a támogatásra becsült szükséges forrást, ekkor még Nyugdíjasok támogatása megnevezéssel. A támogatás nyújtásának pontos jogi kereteiről a folyamat ezen fázisában még nem történt döntés. Az előkészítő egyeztetések során kérelem alapú, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 10/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban Szoc. rendelet) módosításával biztosított támogatási forma bevezetését tervezte az Önkormányzat. A Szoc. rendelet módosítási folyamatának tervezése során az Önkormányzat látni kívánta, hogy az elkülönített összeg elegendő lesz-e a tervezett juttatás biztosításához, továbbá a beérkező kérelmek gyors ellenőrzése és határozatok gyors kibocsátása érdekében szükségesnek tartotta a jogosultsági feltételek megállapításához szükséges adatokkal való rendelkezést, ezért a Polgármesteri Hivatal 2020. március 5-én adatkéréssel fordult a Kincstárhoz, valamint 2020. március 4-én a Kerületi Hivatalhoz. A Polgármesteri Hivatal álláspontja szerint „a kérelmekkel kapcsolatos jogosultság-megállapítás lehetőségének biztosítása” céljából figyelemmel a GDPR 6. cikk (3) bekezdésére is az adatkezelés jogalapjául a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata és intézményei 2020. évi összevont költségvetéséről és a végrehajtás szabályairól szóló 7/2020. (II. 28.) önkormányzati rendelet szolgált, mivel ezen rendelet 7. mellékelt 24. sorában már elkülönítette a támogatásra becsült szükséges forrást, ekkor még Nyugdíjasok támogatása elnevezéssel.
- (8) A Kincstárnak címzett adatkérésben azon újpesti lakóhellyel rendelkező személyek TAJ számának, nevének, anyja nevének, születési idejének és lakóhelyének közlését kérte, akik a 2020. március havi záró állomány szerint az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötték vagy a nők 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjban, megváltozott munkaképességű személyek részére folyósított rokkant vagy rehabilitációs ellátásban, hozzátartozói ellátásban, illetve rokkantsági járadékban részesülnek, és havi ellátásuk összege nem haladja meg a 410.000 Ft-ot. Az adatkérés indokolásában a Polgármesteri Hivatal többek között hivatkozott az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 25. és 27. §-ra, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 4., 10. és 16. §-ra, valamint a Szociális rendelet 7. § (2) bekezdésére. A Polgármesteri

Hivatal a kísérő levélben azonban felhívta a Kincstár figyelmét, hogy a Szociális rendelet módosítása folyamatban van.

- (9) A Kincstár az adatkérést 2020. március 11-én válaszolta meg, az adatokat jelszóval védve elektronikus úton bocsátotta a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére. A Kincstár által az adatkérés teljesítése céljából készített táblázat 20 546 fő nevét, anyja nevét, születési idejét, TAJ számát és a Kincstár által folyósított ellátásnak pontos összegét tartalmazta.
- (10) A Kincstár ezen adatszolgáltatás kapcsán előadta, hogy az adatkérést megelőzően személyes egyeztetés történt a Polgármesteri Hivatal és a Kincstár munkatársai között a Kincstár épületében, melynek során részletes megbeszélést folytattak az adatkérés menetéről, jogszabályi feltételeiről és az ellátás típusának meghatározásáról. 2020. március 3-án a Polgármesteri Hivatal megküldte a Kincstárnak az adatkérés tervezetét, amelyet a Kincstár munkatársa korrigált. A Polgármesteri Hivatal a 2020. március 5-én kelt adatkérése ennek megfelelően került elküldésre a Kincstárnak.
- (11) A Kincstár nyilatkozata szerint az adatkérésben a Polgármesteri Hivatal a Szoc. rendelet 7. § (2) bekezdésére hivatkozott, azonban az adatkérést pontosító egyeztetések során minden esetben hangsúlyozta, hogy a kért adatokat a közelgő húsvéti ünnepre tekintettel soron kívül szeretnék megkapni annak érdekében, hogy a támogatást a jogosultak részére időben át tudják adni, ezért a Kincstár feltételezte, hogy az Önkormányzat a Szoc. rendelet 63-64. §-aiban szabályozott, az ünnepekhez kapcsolódó támogatást kíván nyújtani, amely hivatalbóli eljárást feltételez, mivel az ilyen támogatást külön nem szükséges kérelmezni, a támogatásban részesíthető személyek körét a rendeletben nevesített Bizottság határozza meg. A támogatási szempontok között a Szoc. rendelet 64. § (3) bekezdés d) pontjában nevesítve van a nyugdíjszerű ellátás.
- (12) A Kincstár úgy nyilatkozott továbbá, hogy az ellátások összegének közlése a Polgármesteri Hivatal kérésére történt, amely kérés kizárólag szóban hangzott el. Az ellátások összege közlésének jogalapjaként a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tnytv.) – adatszolgáltatás teljesítésekor hatályos – 96. § (3) bekezdés c) pontjára, valamint 96. § (9) bekezdésére hivatkozott.
- (13) A Kerületi Hivatalnak 2020. március 4-én küldött adatkérésben a 2020. március 1-jén időskorúak járadékára jogosultak azonosító adatainak – név, születési idő, anyja neve, TAJ szám, lakcím – közlését kérte a Polgármesteri Hivatal. Ezen adatkérés indokolása és a hivatkozott jogszabályok megegyeznek a Kincstárnak címzett adatkérésével. A Kerületi Hivatal 2020. március 6-án kelt levelével hivatali kapun keresztül tett eleget az adatkérésnek, melyben 33 természetes személy személyes adatait közölte a Polgármesteri Hivatallal.

II.2. az Újpest+ Megbecsülés Program bevezetéséről szóló 16/2020. (IV. 30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: ÖR) elfogadása és az az alapján történő adigténylés és adatátadás

- (14) A jogalkotási folyamat során az Önkormányzat mérlegelve a kérelemre induló hatósági eljárások lehetséges hátrányait és veszélyeit végül a juttatások hivatalbóli eljárás keretében való kifizetése mellett döntött. Tekintettel arra, hogy a hivatalból biztosítandó ellátás nem illeszkedett a Szociális rendelet logikai felépítéséhez, ezért az Önkormányzat önálló rendeletet

alkotott az Újpest+ Megbecsülés Programról (a továbbiakban: Program), ez volt az Újpest+ Megbecsülés Program bevezetéséről szóló 16/2020. (IV. 30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: ÖR). Ebből kifolyólag a Polgármesteri Hivatal a márciusi adatigénylések alapján átvett személyes adatokat kizárólag a programhoz kötelezettségvállalás formájában elkülönítendő összeg meghatározásához használta fel.

- (15) Az ÖR 3 §-a a támogatásra jogosultak körét a Kincstártól és a Kerületi Hivataltól kapott tájékoztatások alapján kívánta meghatározni a tárgyévi költségvetés elfogadását követő hónap első napján fennálló jogosultságokra tekintettel.
- (16) Az ÖR 3. § (2) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a program bevezetésének évében az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás kérése az ÖR hatálybalépését követő első munkanap. Ezen rendelkezésnek megfelelően a Polgármesteri Hivatal 2020. május 5-én újból adatkéréssel fordult a Kincstárhoz, amely a kért adatok tekintetében, illetve indoklásában megegyezett a márciusival, azaz az adatkérés indoklásában a Polgármesteri Hivatal nem hivatkozott az ÖR-re, bár a Kincstár részére e-mailben eljuttatott megkereséshez mellékelte az ÖR-t. A Kincstár 2020. május 18-án teljesítette az adatkérést összesen 20497 fő vonatkozásában, azonban az átadott adatok között már nem szerepelt az ellátás pontos összege.
- (17) A Polgármesteri Hivatal a Kerületi Hivatalt is újból megkereste adatkérés érdekében 2020. május 13-án. Ezen adatkérés indoklásában már hivatkozott az ÖR 3. § (1) bekezdés b) pontjára. A Kerületi Hivatal az adatkérésnek 2020. május 14-én kelt levelével tett eleget, 33 fő személyes adatait bocsátva a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére.
- (18) A Kerületi Hivatal az adatátadások jogszerűségének kapcsán hivatkozott a Szocvtv. 19. § (1) bekezdésére, amely alapján a 18/A. § szerinti nyilvántartásból – amelyet a Kerületi Hivatal a feladat- és hatáskörébe tartozó szociális ellátások vonatkozásában vezet, ideértve az időskorúak járadékát is – szociális hatáskört gyakorló szervek eseti megkeresése vagy adatkérése alapján a törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából továbbíthatók az általuk törvény alapján kezelhető adatok. A Polgármesteri Hivatal az adatigénylésekben annak jogalapjaként megjelölte a Szocvtv.-t is. A Kerületi Hivatal az ÖR jogszerűségét az adatátadás során nem vizsgálta.
- (19) Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: Kormányhivatal) 2020. június 17-én törvényességi felhívással élt az Önkormányzat felé. Ebben a Kormányhivatal kitért arra is, hogy a Tnytv. adatvédelmi, illetve az Szocvtv. adatkezelésre vonatkozó rendelkezései részletesen szabályozzák, hogy az adatigénylésre jogosult szervek – ezen belül a szociális hatáskört gyakorló szervek – részére, eseti megkeresésük vagy adatkérésük alapján mely szerv által vezetett nyilvántartásból, milyen adattalommal és mely törvényben meghatározott feladat ellátása céljából továbbíthatók az általuk törvény alapján – jellemzően az ellenőrzési mechanizmus részeként – kezelhető adatok. A Kormányhivatal álláspontja szerint ebből kifolyólag az Önkormányzat nem írhat elő adatátadási kötelezettséget az ÖR-ben a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, illetve a Kerületi Hivatal számára. A Kormányhivatal ezen túlmenően egyéb körülményeket is figyelembe véve az ÖR hatályon kívül helyezését kérte az Önkormányzattól.

II.3. Az ÖR módosítása

- (20) Az Önkormányzat képviselő-testülete a 146/2020. (VI. 17.) számon határozatot hozott arról, hogy *„kiáll az újpesti nyugdíjasok életkörülményeinek javítása mellett és megvédi az ezt elősegítő Újpest + Megbecsülés programot.”* A törvényességi felhívást a képviselő-testület 2020. július 15-én vitatta meg. Az előterjesztés 2. pontjában kifejtésre került, hogy az ÖR-ben *„a jogosultság feltételeinek meghatározása kapcsán merül fel csak a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság és az illetékes kormányhivatal, ezen szervekre vonatkozóan előírást a Rendelet nem tartalmaz. Nyugdíjfolyósító Igazgatóság és az illetékes kormányhivatal megkeresésére az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben foglaltak szerint kerül sor.”*
- (21) Az Önkormányzat a Budapest Főváros IV. kerület Újpest önkormányzat Képviselő-testületének az Újpest+ Megbecsülés Program bevezetéséről szóló 16/2020. (IV. 30.) önkormányzati rendelete módosításáról szóló 30/2020. (VII. 15.) önkormányzati rendelettel módosította, illetve kiegészítette az ÖR bizonyos rendelkezéseit (az ÖR módosításokat tartalmazó változata a továbbiakban: Módosított ÖR). A Módosított ÖR 3. § (1a) bekezdése szerint az (1) bekezdés szerinti ellátások összegének igazolása céljából a Polgármesteri Hivatal megkeresi az illetékes hatóságot, az egyéb jövedelem összegéről a jogosultak nyilatkoznak.
- (22) Az ÖR. módosítása miatt – az eredeti ÖR alapján az Újpest+ Megbecsülés Programban hivatalbóli eljárás keretében került volna sor a juttatás megállapítására és nyújtására, míg az ÖR módosítását követően mindez már kérelemre induló eljárásban történt, továbbá a jogosultak köre is bővítésre került – a Polgármesteri Hivatal 2020. július 16-án újbóli adatkérésrel fordult a Kincstárhoz, mellékelve a megkereséshez a Módosított ÖR-t. Ezen adatkérésben a Polgármesteri Hivatal a 2020. július 16-án azon szolgálati nyugdíjban, valamint szolgálati járandóságban részesülők nevének, születési idejének, anyja nevének, TAJ számának és bejelentett lakóhely címének közlését kérte a Kincstártól, akik ellátásának a havi összege nem haladta meg a 410.400. Ft-ot. A Kincstár az adatkérés teljesítését megtagadta. A Kincstár emellett 2020. augusztus 14-én e-mailben, illetve tértivevényes postai levélben felhívta a Polgármesteri Hivatalt a korábban rendelkezésére bocsátott személyes adatok törlésére.
- (23) Ezen levelében a Kincstár kifejtette, hogy a 2020. május 18-án a Polgármesteri Hivatal részére átadott személyes adatok kezelésének jogalapját álláspontja szerint a rendkívüli támogatás hivatalból történő megállapítása mint hatósági ügy alapozta meg az Ákr. 25. § (1) bekezdésének megfelelően. A Módosított ÖR alapján a jogosultság már nem állapítható meg hivatalból, ahhoz az érintett erre irányuló kérelme szükséges. Tekintettel arra, hogy a kérelem benyújtásáig nincs folyamatban hatósági eljárás, így nincs jogalapja a korábbi adatszolgáltatásban szereplő adatok kezelésének.
- (24) A Polgármesteri Hivatala Hatóság erre irányuló kérdésére úgy nyilatkozott, hogy a Kincstárhoz és a Kerületi Hivatalhoz intézett adatigénylések – amelyet többek között az Ákr. 25. §-a szerinti megkeresés szabályaira alapított – a juttatások nyújtására irányuló, a hivatalból indult hatósági eljárás első eljárási cselekményei voltak, amelyek arra irányultak, hogy a Polgármesteri Hivatal beazonosítsa a nyilatkozattételre megszólítandó jogosultakat, akiket a beazonosítást követően tájékoztattott az igénybevételhez szükséges nyilatkozattételről és a nyilatkozattételt követően az utalványok átvételére vonatkozó körülményekről. Az eljárás hivatalból induló jellegét az ÖR. 5.

§ (1) bekezdése rögzítette, amely módosítására csak a márciusi és májusi adatigényléseket követően került sor.

II.4. A Program keretében való támogatás nyújtása érdekében végzett adatkezelés módjáról, folyamatáról való döntés

- (25) A Polgármesteri Hivatal a Kincstártól és a Kerületi Hivaltól átvett adatokat egy, a program végrehajtására készített adatbázisban összegezte, minden adatsorhoz rögzített egy egyedi azonosítót, valamint vonalkódot generált.
- (26) A Polgármesteri Hivatal a Módosított ÖR 5. §-ban meghatározottaknak megfelelően a fenti adatbázisból előállította és 2020. augusztus 13-án postázta az érintetteknek a Módosított ÖR-ben meghatározott ellátás – az Újpesti Piacon levásárolható 5 db 1000 Ft-os utalvány – átvételére szóló értesítést, amelyben arról is tájékoztatta az érintetteket, hogy a Kincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóságának és a Kormányhivatal nyilvántartása alapján jogosultak a Programban való részvételre. Az értesítés egyúttal a vonalkóddal, egyedi sorszámmal ellátott, az érintett nevét és értesítési címét, az átvétel helyét és az átvételi pont címét tartalmazó kérelem nyomtatványként is szolgált. Egyúttal ezen a nyomtatványon, értesítésen kellett nyilatkoznuk az érintetteknek a Módosított ÖR 3. § (1a) bekezdésének megfelelően arról, hogy amennyiben egyéb jövedelemmel is rendelkeznek, az összes havi jövedelmük nettó összege nem haladja meg a nettó 410 400 Ft-ot. Ezen nyilatkozat felett egy másik is elhelyezésre került külön elfogadási, aláírási lehetőség nélkül, miszerint a Programmal kapcsolatos adatkezelési tájékoztatót – amely elérhető volt az Önkormányzat honlapján, illetve az átvételi pontokon, azonban az értesítő levélhez a Polgármesteri Hivatal nem mellékelte – az érintettek megismerték és tudomásul vették.
- (27) Annak kapcsán, hogy miért volt szükség névre szólóan értesíteni a Programban való részvételi jogosultságról az érintetteket, a Polgármesteri Hivatal úgy nyilatkozott, hogy kiemelten fontosnak tartotta, hogy minden, a Módosított ÖR 3. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja alapján támogatásra jogosult személy értesüljön az igénybevétel lehetőségéről, és minimális adminisztrációs kötelezettség teljesítése mellett hozzájuthasson az utalványokhoz.
- (28) A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint megvizsgálta a helyi médiában, az Önkormányzat honlapján, szórólapokon, plakátokon vagy a honlapon létrehozott úrlapon, illetve személyes adatokat nem tartalmazó tájékoztató minden postai címre történő eljuttatásával való tájékoztatás lehetőségét, valamint a nyilatkozattételek részben elektronikus, részben postai úton történő érkezését is alternatív megoldásként. Az Önkormányzat tapasztalatai alapján azonban ilyen esetekben számos, az ellátásra nem jogosult személy részéről is érkezett volna kérelem, másrészt viszont a támogatási célcsoportra tekintettel a jogosultsági feltételeknek megfelelő érintettek egy része nem értesült volna a lehetőségről vagy az igénybevétel folyamata aránytalan nehézséget jelentett volna számukra, pl. nem rendelkeznek otthon interneteléréssel, számítógéppel, illetve a vírushelyzetre tekintettel nehezebb a postára eljutás. Ezen túlmenően egy ilyen megoldás a választottnál több személyes ügyintézkést tett volna szükségessé, ezzel növelve a megfertőződés veszélyét.

- (29) A tájékoztatás előző bekezdésben kifejtett módjai és az igénylőlap közzététele mellett a közzétett igénylőlapokon beérkezett kérelmekben rögzített személyes adatokat a Polgármesteri Hivatal munkatársainak kellett volna elektronikusan rögzítenie, amelyet a kérelmek kézzel való kitöltése, valamint a figyelmetlenségből adódóan hibásan megadott adatok jelentősen megnehezítettek volna. Ezt követően a kérelmekből kinyert és rögzített adatokat meg kellett volna küldeni a Kincstárnak és a Kerületi Hivatalnak adategyeztetésre. A Polgármesteri Hivatal álláspontja szerint ebben az esetben – azon felül, hogy számtalan támogatásra nem jogosult érintett személyes adata került volna a közreműködő szervek nyilvántartásaiba – minden folyamatban résztvevő szervnek nagy munkaterhet jelentett volna a folyamat drágulását eredményezve a hatékonyság csökkenése mellett, amely ellentétes az Ákr. 4. §-a szerinti hatékonyság alapelvével.
- (30) A Polgármesteri Hivatal előadta továbbá, hogy mivel a Kincstártól és a Kerületi Hivaltól átvett személyes adatok alapján valamennyi kiértesített személy jogosult volt az ellátásra, ezért álláspontja szerint az Önkormányzatnak már az értesítéskor teljesítenie kellett a Szocvtv. 18. § szerinti adatbázis vezetésére vonatkozó előkészítő feladatait az ott meghatározott adatkezelési cél teljesítésére. Megjegyezte továbbá, hogy az Önkormányzatnak/jegyzőnek a Szocvtv. 18/B. §-a szerinti adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére a szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése alapján 5 munkanap állt a rendelkezésre az ellátással összefüggő döntés meghozatalát követően.
- (31) Ezek alapján a Polgármesteri Hivatal úgy látta, hogy az ÖR-ben és a Módosított ÖR-ben rögzített, szigorúan célhoz kötött adatkezelés szükséges és arányos jogkorlátozást jelentett az érintettekere nézve, illetve álláspontja szerint a Szocvtv. 19. §-a feljogosította az adatigénylésre.
- (32) Az Önkormányzat lehetőséget biztosított azoknak a jogosultaknak is – összesen 1572 főnek – az ellátás igénybevételére, akik a közhiteles nyilvántartásokban valamilyen oknál fogva nem szerepeltek, így nem a névre szóló tájékoztatás alapján szereztek tudomást a juttatásról igénybevételének lehetőségéről.
- (33) A Polgármesteri Hivatal az utalványok átvételét 2020. augusztus 31. és szeptember 11. között biztosította a kijelölt helyszíneken, azonban ezt követően többen is jelezték, hogy még szeretnék átvenni az utalványokat, ezért az átvétel határidejét október közepéig meghosszabbította.
- (34) A Polgármesteri Hivatal a Kincstár személyes adatok törlésére felszólító levelének kézhezvételét követően – bár meglátása szerint az adatkezelése megfelel a jogszabályi követelményeknek – az utalványok átvételére biztosított határidő lejártáig önként korlátozta az adatkezelését, azaz a személyes adatokat kizárólag tárolja, azokon egyéb műveleteket nem hajt végre. A kérelem nyomtatványt az átvételi pontra visszajuttató Érintettek esetében a nyomtatványon szereplő, az Polgármesteri Hivatal által generált vonalkód beolvasásával feloldásra került az adott érintetthez tartozó valamennyi személyes adat, rögzítésre kerültek az átadott utalványok egyedi azonosítói – ha meghatalmazott vette át az utalványokat, az erre vonatkozó adatok –, valamint a vonalkód visszaolvasását követően generálásra került a szociális ellátás folyósításáról szóló határozat.

- (35) A Kincstár és a Kerületi hivatal adatszolgáltatása alapján jogosultként értesített személyek közül összesen 19 481 fő, azaz az összes jogosult 86 %-a igénybe vette a támogatást, ennek lehetőségével 2664 fő nem élt. A Polgármesteri Hivatal előadta, hogy a támogatást igénybe nem vevő, de jogosultként értesítettek személyes adatait törölni kívánja, tekintettel arra, hogy a juttatásban nem részesülők személyes adatainak kezelésére – az egyéb jövedelemre vonatkozó nyilatkozattételre biztosított határidő, és a juttatás átvételére nyitva álló határidő eredménytelen leteltével – adatkezelési cél hiányában nincs lehetősége.

II.6. Ismételt törvényességi felhívás, az ÖR hatályon kívül helyezése

- (36) A Kormányhivatal 2020. augusztus 25-én ismételt törvényességi felhívással fordult az Önkormányzathoz a Módosított ÖR kapcsán. Ebben ismét hangsúlyozta, hogy az Önkormányzat rendeletalkotási jogköre nem terjed ki arra, hogy állami szerv részére törvényben rögzítettek felüli, így pl. a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól a Tny. 96. § (2) bekezdés a)-f) pontjaiban nem szereplő öregségi nyugdíjkorhatár betöltésére vagy a hatáskörébe tartozó ellátás melletti egyéb jövedelemre vonatkozó, valamint a Tny. 96. § (3) bekezdés c) pontjában megállapított célokon túl a jogosultság feltételeként meghatározott adatszolgáltatási kötelezettséget írjon elő. A Kormányhivatal továbbá felhívta az Önkormányzat figyelmét, hogy azon jogosultak számára, akik az értesítés formájában történő felhívás hatására sem kívánják igénybe venni a támogatást vagy nem akarják, hogy adataikról az Önkormányzat bármely okból tudomást szerezzon, illetve egyéb jövedelmük figyelembevételére miatt nem tudnak élni e lehetőséggel, és így nem indítják meg a szociális igazgatási eljárást, személyes adataiknak a jegyző szociális nyilvántartásába – akaratuk ellenére történő – felvétele "közérdeken alapuló" indokkal nehezen alátámasztható.
- (37) Az Önkormányzat a 2/2021. (I. 4.) számú rendeletével hatályon kívül helyezte az ÖR-t. Ezen önkormányzati rendelet indokolása szerint bár a Program sikeres volt, de *„figyelembe véve a veszélyhelyzet elrendeléséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletet és annak hátrányos következményeit, továbbá az önkormányzatokat ért súlyos kormányzati megszorításokat, valamint az ÖR körül kialakult méltatlan jogértelmezési vitákat, megállapítható, hogy az Újpest+ Megbecsülés Program Újpest szépkorú polgárai számára a központi nyomás miatt – a korábbi tervekkel ellentétben – jelen pillanatban 2021. évben nem biztosítható, ezért átmenetileg felfüggesztésre kerül.”*

III. Alkalmazott jogszabályok

A GDPR 2. cikk (1) bekezdése alapján a jelen ügy szerinti adatkezelésre a GDPR-t kell alkalmazni.

GDPR 4. cikk 2. pont *„adatkezelés”*: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés, továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.

GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pont: *A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:*

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges.

GDPR 6. cikk (3) bekezdés: Az (1) bekezdés c) és e) pontja szerinti adatkezelés jogalapját a következőknek kell megállapítania:

a) az uniós jog, vagy

b) azon tagállami jog, amelynek hatálya alá az adatkezelő tartozik.

Az adatkezelés célját e jogalapra hivatkozással kell meghatározni, illetve az (1) bekezdés e) pontjában említett adatkezelés tekintetében annak szükségesnek kell lennie valamely közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához. Ez a jogalap tartalmazhat az e rendeletben foglalt szabályok alkalmazását kiigazító rendelkezéseket, ideértve az adatkezelő általi adatkezelés jogszerűségére irányadó általános feltételeket, az adatkezelés tárgyát képező adatok típusát, az érintetteket, azokat a jogalanyokat, amelyekkel a személyes adatok közölhetők, illetve az ilyen adatközlés céljait, az adatkezelés céljára vonatkozó korlátozásokat, az adattárolás időtartamát és az adatkezelési műveleteket, valamint egyéb adatkezelési eljárásokat, így a törvényes és tisztességes adatkezelés biztosításához szükséges intézkedéseket is, ideértve a IX. fejezetben meghatározott egyéb konkrét adatkezelési helyzetekre vonatkozóan. Az uniós vagy tagállami jognak közérdekű célt kell szolgálnia, és arányosnak kell lennie az elérni kívánt jogszerű céllal.

GDPR 58. cikk (2) bekezdés b), és i) pont: A felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva:

b) elmarasztalja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette e rendelet rendelkezéseit;

d) utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy adatkezelési műveleteit – adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül – hozza összhangba e rendelet rendelkezéseivel;

f) átmenetileg vagy véglegesen korlátozza az adatkezelést, ideértve az adatkezelés megtiltását is;

i) a 83. cikknek megfelelően közigazgatási bírságot szab ki, az adott eset körülményeitől függően az e bekezdésben említett intézkedéseken túlmenően vagy azok helyett

GDPR 83. cikk (1), (2) és (5) bekezdés a) pont: (1) Valamennyi felügyeleti hatóság biztosítja, hogy e rendeletnek a (4), (5), (6) bekezdésben említett megsértése miatt az e cikk alapján kiszabott közigazgatási bírságok minden egyes esetben hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek.

(2) A közigazgatási bírságokat az adott eset körülményeitől függően az 58. cikk (2) bekezdésének a)–h) és j) pontjában említett intézkedések mellett vagy helyett kell kiszabni. Annak eldöntésekor, hogy szükség van-e közigazgatási bírság kiszabására, illetve a közigazgatási bírság összegének megállapításakor minden egyes esetben kellőképpen figyelembe kell venni a következőket:

a) a jogsértés jellege, súlyossága és időtartama, figyelembe véve a szóban forgó adatkezelés jellegét, körét vagy célját, továbbá azon érintettek száma, akiket a jogsértés érint, valamint az általuk elszenvedett kár mértéke;

b) a jogsértés szándékos vagy gondatlan jellege;

c) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó részéről az érintettek által elszenvedett kár enyhítése érdekében tett bármely intézkedés;

d) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó felelősségének mértéke, figyelembe véve az általa a 25. és 32. cikk alapján foganatosított technikai és szervezési intézkedéseket;

- e) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó által korábban elkövetett releváns jogsértések;
- f) a felügyeleti hatósággal a jogsértés orvoslása és a jogsértés esetlegesen negatív hatásainak enyhítése érdekében folytatott együttműködés mértéke;
- g) a jogsértés által érintett személyes adatok kategóriái;
- h) az, ahogyan a felügyeleti hatóság tudomást szerzett a jogsértésről, különös tekintettel arra, hogy az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó jelentette-e be a jogsértést, és ha igen, milyen részletességgel;
- i) ha az érintett adatkezelővel vagy adatfeldolgozóval szemben korábban – ugyanabban a tárgyban – elrendelték az 58. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések valamelyikét, a szóban forgó intézkedéseknek való megfelelés;
- j) az, hogy az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tartotta-e magát a 40. cikk szerinti jóváhagyott magatartási kódexekhez, vagy a 42. cikk szerinti jóváhagyott tanúsítási mechanizmusokhoz; valamint
- k) az eset körülményei szempontjából releváns egyéb súlyosító vagy enyhítő tényezők, például a jogsértés közvetlen vagy közvetett következményeként szerzett pénzügyi haszon vagy elkerült veszteség.

(5) Az alábbi rendelkezések megsértését – a (2) bekezdéssel összhangban – legfeljebb 20 000 000 EUR összegű közigazgatási bírsággal, illetve a vállalkozások esetében az előző pénzügyi év teljes éves világgpiaci forgalmának legfeljebb 4 %-át kitevő összeggel kell sújtani, azzal, hogy a kettő közül a magasabb összeget kell kiszabni:

- a) az adatkezelés elvei – ideértve a hozzájárulás feltételeit – az 5., 6., 7. és 9. cikknek megfelelően;

Az Infotv. 2. § (2) bekezdés: Személyes adatoknak az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) hatálya alá tartozó kezelésére az általános adatvédelmi rendeletet a III-V. és a VI/A. Fejezetben, valamint a 3. § 3., 4., 6., 11., 12., 13., 16., 17., 21., 23-24. pontjában, a 4. § (5) bekezdésében, az 5. § (3)-(5), (7) és (8) bekezdésében, a 13. § (2) bekezdésében, a 23. §-ban, a 25. §-ban, a 25/G. § (3), (4) és (6) bekezdésében, a 25/H. § (2) bekezdésében, a 25/M. § (2) bekezdésében, a 25/N. §-ban, az 51/A. § (1) bekezdésében, az 52-54. §-ban, az 55. § (1)-(2) bekezdésében, az 56-60. §-ban, a 60/A. § (1)-(3) és (6) bekezdésében, a 61. § (1) bekezdés a) és c) pontjában, a 61. § (2) és (3) bekezdésében, (4) bekezdés b) pontjában és (6)-(10) bekezdésében, a 62-71. §-ban, a 72. §-ban, a 75. § (1)-(5) bekezdésében, a 75/A. §-ban és az 1. mellékletben meghatározott kiegészítésekkel kell alkalmazni.

Az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indíthat. Az adatvédelmi hatósági eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szabályait kell alkalmazni az Infotv.-ben meghatározott kiegészítésekkel és az általános adatvédelmi rendelet szerinti eltérésekkel.

Infotv. 61. § (2) bekezdés: A Hatóság elrendelheti határozatának - az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó azonosító adatainak közzétételével történő - nyilvánosságra hozatalát, ha

- a) a határozat személyek széles körét érinti,
- b) azt közzétételre hozta, vagy
- c) a bekövetkezett jogsérelem súlya a nyilvánosságra hozatalt indokolja.

Infotv. 61. § (4) bekezdés b) pont: A bírság mértéke százezertől húszmillió forintig terjedhet

b) ha az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatban kiszabott bírság megfizetésére kötelezett költségvetési szerv, az általános adatvédelmi rendelet 83. cikke szerint kiszabott bírság esetén.

Infotv. 75/A. §: A Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2)-(6) bekezdésében foglalt hatásköreit az arányosság elvének figyelembevételével gyakorolja, különösen azzal, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó - jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott - előírások első alkalommal történő megsértése esetén a jogsértés orvoslása iránt - az általános adatvédelmi rendelet 58. cikkével összhangban - elsősorban az adatkezelő vagy adatfeldolgozó figyelmeztetésével intézkedik.

Az adatvédelmi hatósági eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szabályait kell alkalmazni az Infotv.-ben meghatározott kiegészítésekkel és az általános adatvédelmi rendelet szerinti eltérésekkel.

Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pont: A hatóság - legalább ötnapos határidő tűzésével - más szervet vagy személyt kereshet meg, ha az eljárás során szükséges adattal vagy irattal más rendelkezik.

Ákr. 27. § (1) bekezdés: A hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosításához szükséges természetes személyazonosító adatokat és az ügyfajtát szabályozó törvényben meghatározott személyes adatokat, továbbá - ha törvény másként nem rendelkezik - az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges más személyes adatokat kezeli.

Szoctv. 18. § A jegyző a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörébe tartozó szociális ellátásokra való jogosultság fennállásának elbírálása, az ellátások biztosítása, fenntartása és megszüntetése céljából nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza *

a) az ellátást kérelmező, a jogosult és az az adott ellátásra való jogosultság elbírálása során e törvény rendelkezései, illetve a települési önkormányzat rendelete alapján figyelembe vett más személyek

aa) természetes személyazonosító adatait,

ab) belföldi lakó- vagy tartózkodási helyét,

ac) Társadalombiztosítási Azonosító Jelét;

b) az ellátást kérelmező, a jogosult állampolgárságát, illetve bevándorolt, letelepedett, menekült, oltalmazott vagy hontalan jogállását;

c) a jogosultsági feltételekre és az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat;

d) a szociális ellátás

da) megnevezését,

db) jogcímét,

dc) összegét,

dd) érdemi elbírálására, megváltoztatására, megszűnésére vagy megszüntetésére vonatkozó adatokat,

de) megszűnésének vagy megszüntetésének jogcímét;

e) a szociális ellátásra való jogosultsággal összefüggő érdemi döntés véglegessé válásának időpontját;

f) a szociális ellátás megállapítása során figyelembe vett, egy főre vagy egy fogyasztási egységre jutó jövedelem összegét; (...)

Szoctv. 18/A. § A járási hivatal a feladat- és hatáskörébe tartozó szociális ellátásokra való jogosultság fennállásának elbírálása, az ellátás biztosítása, fenntartása és megszüntetése céljából nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

- a) az ellátást kérelmező, a jogosult és az az adott ellátásra való jogosultság elbírálása során e törvény rendelkezései alapján figyelembe vett más személy
- aa) természetes személyazonosító adatait,
- ab) belföldi lakó- vagy tartózkodási helyét,
- ac) Társadalombiztosítási Azonosító Jelét;
- (...)
- d) a szociális ellátás
- da) megnevezését, (...)

Szoctv. 18/B. § (1) A kincstár az ellátásokra való jogosultság fennállásának ellenőrzése céljából országos nyilvántartást vezet

- a) az időskorúak járadékáról, az aktív korúak ellátásáról, a gyermekek otthongondozási díjáról, az ápolási díjról, a közgyógyellátásról, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságról és a települési támogatásról, (...)

c) az a) és b) pont szerinti ellátást kérelmező, érdemi döntéssel érintett személyekről, és (...)

(2) Az országos nyilvántartás tartalmazza

- a) az eljáró hatóság - ideértve a gyermekvédelmi ellátásokra való jogosultság elbírálása során eljáró hatóságot is - megnevezését, címét, valamint az ügy számát és elbírálási azonosítóját,
- b) a 18. § szerinti adatokat, (...)

(3) Az országos nyilvántartásba az adatokat a jegyző és a járási hivatal rögzíti. A jegyző rögzíti a települési önkormányzat hatáskörébe tartozó ellátásokkal összefüggő azon adatokat, amelyeket érintően a 18. § szerinti nyilvántartás vezetésének kötelezettsége őt terheli.

(5) Az eljáró hatóság a 18. § és 18/A. § szerinti nyilvántartás-vezetési kötelezettségét az országos nyilvántartásban szereplő ellátások tekintetében kizárólag az országos nyilvántartásba való bejegyzéssel is teljesítheti.

Szoctv. 19. § (1) bekezdés: A 18-18/B. §-ban szabályozott nyilvántartásokból - a 18/B. § (2) bekezdés d) pontja szerinti adatok kivételével - a szociális hatáskört gyakorló szervek, a gyámügyi feladatokat ellátó szervek, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, az egészségbiztosítási szerv, a rehabilitációs hatóság, a kincstár, a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a katonai igazgatási szervek, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények (a továbbiakban együtt: adatigénylésre jogosult szervek) részére, eseti megkeresésük vagy adatkérésük alapján, törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából továbbíthatók az általuk törvény alapján kezelhető adatok.

Szoctv. 23. § (1) bekezdés: Ha törvény másként nem rendelkezik, a 18-18/B. §, a 20. § vagy a 20/C. § szerinti nyilvántartásokból a szociális ellátásra való jogosultság megszűnésétől számított öt év elteltével - a szolgálati időre jogosító ellátások kivételével - törölni kell az adott személyre vonatkozó adatokat A szolgálati időre jogosító ellátások esetében az adott személyre vonatkozó adatok törlését a Kormány rendeletben szabályozza.

Szoctv. 45. § (1) bekezdés: A képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt. (...)

Szoctv. 132. § (4) bekezdés g) pont: Felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza

g) a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

A szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése: *Az adatszolgáltatásra jogosult személy az Szocvtv. 18/B. § (2) bekezdése szerinti adatokat - a döntés véglegessé válásának időpontját kivéve - legkésőbb az ellátással összefüggő döntés meghozatalát követő öt munkanapon belül rögzíti a Nyilvántartás működtetésének alapjául szolgáló adatrögzítő felületen. A rögzített adatok akkor válnak a Nyilvántartás részévé, amikor az ellátással kapcsolatos döntés véglegessé válására vonatkozó adatot az adatszolgáltatásra jogosult személy rögzíti. A véglegessé válás időpontját legkésőbb az arról való tudomásszerzést követő munkanapon kell rögzíteni.*

Szociális rendelet 7. § (2) bekezdése azt határozza meg, hogy a Szociális rendeletben meghatározott ellátás iránti kérelemhez a jogosultság megállapításához, illetve időszakos felülvizsgálata során milyen körülmények milyen módon való igazolása szükséges.

Szociális rendelet 63. §: *A szociális ellátásban részesülő személy – egyszeri kiegészítő, rendkívüli év végi támogatásban részesíthető, amely nem számít bele a 37. § (1) bekezdés szerinti segélykeretbe.*

Szociális rendelet 64. §: *(1) A 63. § szerinti támogatás kizárólag természetben nyújtható. Egy támogatott legfeljebb 10.000 Ft értékű támogatásban részesülhet.*

(2) A 63. § szerinti támogatás mértékét, formáját és a támogatásban részesíthető személyek körét alkalmanként a Bizottság határozza meg a mindenkori éves költségvetési rendeletben meghatározott keretösszeg terhére.

(3) Rendkívüli év végi támogatásban elsősorban:

- a) a több gyermekes családokat,*
- b) az egyedülálló személyeket,*
- c) az alacsony jövedelmű személyeket, és*
- d) a nyugdíjszerű ellátásban részesülő személyeket kell részesíteni.*

ÖR. 3. § (1) *E rendelet hatálya kiterjed Budapest Főváros IV. kerület közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező, és életvitelszerűen ott élő személyre, aki a tárgyévi költségvetés elfogadását követő hónap első napján:*

a) Nyugdíjfolyósító Igazgatóság tájékoztatása alapján:

- aa) tárgyév első napján a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte,*
- ab) nők 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjban részesül,*
- ac) rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásban részesül,*
- ad) hozzátartozói ellátásban részesül,*
- ae) rokkantsági járadékban részesül.*

b) Budapest Főváros Kormányhivatala IV. Kerületi Hivatal tájékoztatása alapján időskorúak járadékában részesül,

és az ellátásának havi összege nem haladja meg a helyi jövedelem alap tizenkétszeresét.

(2) A Program bevezetésének évében az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás kérése e rendelet hatálybalépését követő hónap első munkanapján történik.

ÖR. 5. § (1) Az utalvány átvételére szóló értesítést azon személy részére, aki jogosultságát a 3. § (1) bekezdés szerint igazolták,

a) a veszélyhelyzet megszűnését követő hónap 30. napjáig,

b) az Önkormányzat tárgyévi költségvetésének elfogadását követő 120. napjáig, postai úton kell megküldeni.

(2) Az utalványok átvételének idejéről, helyéről és módjáról szóló tájékoztatást az átvételre szóló értesítésben kell rögzíteni.

Módosított ÖR 3. § (1a) bekezdés: Az (1) bekezdés szerinti ellátások összegének igazolása céljából az Önkormányzat megkeresi az illetékes hatóságot, az egyéb jövedelem összegéről a jogosultak nyilatkoznak.

Módosított ÖR 5. § (2) bekezdés: (...) Az értesítés tartalmazza a Programban való részvételre irányuló kérelem-nyomtatványt is, mellyel a jogosultak a Polgármesteri Hivatal által kialakított átvételi pontok (a továbbiakban: átvételi pontok) egyikén történő benyújtásával kérelmezhetik a Programban való részvételt.

Tnytv. – az adatkérések időpontjában hatályos – 96. § (3) bekezdés c) pontja: A 96. § (2) bekezdése alapján nyilvántartásba vett adatokból

c) a munkaügyi és szociális igazgatás szervei, az állami foglalkoztatási szerv az ellátás megállapítása, folyósítása és ellenőrzése, illetve munkaügyi ellenőrzés céljából a (2) bekezdés a)-f) pontjai, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a támogatás megállapítása céljából a (2) bekezdés a)-d) és f) pontjai szerinti adatok igénylésére jogosultak.

Tnytv. 96. § (2) bekezdés: Az (1) bekezdésben meghatározott célra a társadalombiztosítási jogszabályban, illetve törvényben meghatározott

a) természetes személyazonosító adatok,

b) családi állapot, állampolgárság,

c) lakóhely (tartózkodási hely),

d) foglalkozás, munkahely, munkakör, tevékenység,

f) a keresetre, jövedelemre, valamint a levont és befizetett járulékokra vonatkozó adatok;

h) a megállapított, illetve folyósított ellátásra vonatkozó adatok tarthatók nyilván.

Tnytv. 96. § (9) bekezdés: A központi nyugdíjbiztosítási szerv a szociális hatáskörben, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi hatáskörben eljáró járási hivatal, valamint a települési önkormányzat jegyzője mint gyámhatóság részére a pénzbeli és természetbeni szociális és a gyermekvédelmi ellátások megállapítása céljából közvetlen hozzáférést biztosít a (2) bekezdés a) és h) pontja alapján nyilvántartott adatokat tartalmazó – külön e célra kialakított – adatbázishoz.

Tbj. 61. § (1) bekezdés c) pont: A 60. § (1) bekezdés alapján nyilvántartásba vett adatokból

c) a munkaügyi és szociális igazgatás szervei az ellátás megállapítása, folyósítása, munkaügyi ellenőrzés céljából a 60. § (1) bekezdés a)-d) és f)-g) pontja szerinti, adatok igénylésére jogosult.

Tbj. 60. § (1) bekezdés a)-d) és f)-g) pontjai: Az igazgatási szervek a nyilvántartási rendszerben az alábbi személyes adatokat tartják nyilván és kezelik:

- a) személyi adatok (név, leánykori név, anyja neve, születési hely, születés éve, hónapja és napja),
- b) családi állapot, állampolgárság,
- c) lakóhely (tartózkodási hely),
- d) foglalkozás, munkahely, munkakör, tevékenység,
- f) jövedelemre vonatkozó adatok,
- g) TAJ szám.

Tbj. 60. § (2) bekezdés: *Az igazgatási szerv, valamint a társadalombiztosítási feladatokat ellátó foglalkoztatók és egyéb szervek nem társadalombiztosítási szerv és természetes személy részére adatot csak törvény, illetve törvény felhatalmazása alapján a felhasználás céljának és jogalapjának egyidejű megjelölése mellett jogszabályban meghatározott módon szolgáltatnak.*

Tbj. 4. § 8. pont 8.2. alpontja: *E törvény alkalmazásában:*

8. Igazgatási szerv:

8.2. a 48. § (1), (4), (7) bekezdésének, az 52. §, 55. §, az 59. § (3) bekezdése, valamint a 60. és 61. § alkalmazásában a központi nyugdíjbiztosítási szerv, a nyugdíjfolyósító szerv és a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv.

IV. Döntés

IV.1. A Polgármesteri Hivatal által 2020. márciusában átvett adatok kezelése

- (38) A Hatóság mindenekelőtt szükségesnek tartja rögzíteni, hogy az Önkormányzat úgy nyilatkozott, hogy az Újpest+ Megbecsülés Programmal összefüggésben az Önkormányzat szerve, a Polgármesteri Hivatal az adatkezelő.
- (39) A Polgármesteri Hivatal első alkalommal 2020. március 4-én fordult adatkéréssel a Kerületi Hivatalhoz, és 2020. március 5-én a Kincstárhoz. A Polgármesteri Hivatal ezen, az Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megkeresés formájában előterjesztett adatigénylések eredményeként átvett személyes adatok kezelésének joglapjaként a Hatósághoz intézett nyilatkozatában a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontját jelölte meg, az adatigénylésre felhatalmazó, közfeladatot előíró jogszabályként pedig a 2020. évre vonatkozó költségvetési rendeletét, amelyben a Nyugdíjasok támogatása cím alatt elkülönítésre került a Programra szánt összeg. A költségvetési rendeltre az adatigénylés során a végzése indokolásában nem hivatkozott.
- (40) A Polgármesteri Hivatal általi adatigénylés célja az volt, hogy meggyőződjön, a költségvetési rendeletben elkülönített összeg megfelelő fedezetül szolgál az Újpest+ Megbecsülés Program keretében nyújtandó támogatáshoz, továbbá a beérkező kérelmek gyors ellenőrzése és határozatok gyors kibocsátása érdekében szükségesnek tartotta a jogosultsági feltételek megállapításához szükséges adatokkal való rendelkezést. A Polgármesteri Hivatal végül az utóbbi célból nem használta fel a márciusi adatigénylései alapján átvett személyes adatokat, mivel a Program keretében igénybe vehető támogatásokat nem kérelemre induló, hanem hivatalbóli eljárás keretében kívánta biztosítani, és az ÖR is ennek megfelelően került megalkotásra.

- (41) A GDPR (39) preambulumbekzdése szerint az adatkezelés konkrét céljainak explicit módon megfogalmazottnak és jogszerűnek, továbbá már a személyes adatok gyűjtésének időpontjában meghatározottnak kell lenniük. Személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha az adatkezelés céljait egyéb észszerű módon nem lehetséges elérni. Az adatkezelőnek tehát minden esetben az adatkezelés megkezdése előtt kell végig gondolnia és meghatároznia az adatkezelés folyamatát, ezen belül pedig, hogy milyen célokból, milyen jogalapokon, milyen személyes adatokat kíván kezelni, és ennek kapcsán azt is mérlegelnie kell, hogy szükség van-e az általa meghatározott célból személyes adatok kezelésére, és ha igen, akkor mi az a legszűkebb adatkör, amelynek kezelésével az adatkezelési cél elérhető.
- (42) A Polgármesteri Hivatal 2020 márciusi adatigénylése, és az azok alapján átvett személyes adatok kezelése kapcsán általánosságban elmondható, hogy az adatkezelés megkezdése előtt nem született döntés az adatkezelés körülményeiről, nem került megfelelően meghatározásra és azonosításra az adatkezelés célja, jogalapja, amit az is alátámaszt, hogy a Polgármesteri Hivatal a az adatkérés eredményeként átvett személyes adatok kezelésének céljaként két különböző célt is megjelölt – annak ellenőrzése, hogy a nyugdíjasok támogatása céljából elkülönített összeg megfelelő fedezetül szolgál-e a támogatás nyújtására, illetve a beérkező kérelmek gyors ellenőrzése és határozatok gyors kibocsátása –, azonban végül csak az előbbi célból kerültek felhasználásra az átvett személyes adatok, amely célhoz pedig, ahogyan az (44) bekezdésben kifejtésre kerül, nem volt szükség személyes adatok kezelésére.
- (43) A Hatóság szükségesnek tartja továbbá leszögezni azt is, hogy a Polgármesteri Hivatal által hivatkozott GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalap jogszerű alkalmazásához nem elegendő rámutatni egy olyan jogszabályra, amelyből következtetni lehet egy ellátandó közfeladatra, hanem annak a GDPR (41) preambulumbekzdésére is figyelemmel világosnak és pontosnak is kell lennie. További követelmény, hogy az adatkezelésnek a közérdekű feladat ellátáshoz szükségesnek is kell lennie, az adatkezelés szükségességének igazolására pedig a közfeladat ellátására hivatkozó szervnek képesnek kell lennie. A költségvetési rendelet „nyugdíjasok támogatása” sora előrevetített ugyan egy ellátandó közfeladatot, de az még önmagában nem kellően világos és pontos ahhoz, hogy az adatkezelés jogalapjaként szolgálhasson, hiszen az sem derül ki belőle, hogy a támogatás nyújtására milyen formában kerül sor – pénzbeli vagy természetbeni juttatás –, kik alkotják a jogosulti kört, és a támogatás nyújtásának folyamata során mikor, melyik lépésben milyen célból és milyen személyes adatok kezelésére van szükség. A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Polgármesteri Hivatal megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszerűség elvét, mivel az adatkezelés megkezdése előtt nem gondoskodott az adatkezelés jogszerűsége feltételeinek biztosításáról.
- (44) Az egyedüli adatkezelési cél, amelynek elérésre érdekében ténylegesen felhasználásra kerültek a Polgármesteri Hivatal által átvett személyes adatok, a Programhoz kötelezettségvállalás formájában elkülönítendő összeg meghatározása maradt. A Hatóság álláspontja szerint ezen cél elérése érdekében egyáltalán nem volt szükség személyes adatok kezelésére, mivel az érintettek száma, azaz, hogy az elkülönített összegből hány főnek és milyen összegű támogatás nyújtható személyes adatok kezelése nélkül is meghatározható lett volna, ahhoz nem lett volna szükség 20 579 fő nevének, születési idejének, anyja nevének, TAJ

számának, lakcímének kezelésére. A Polgármesteri Hivatal olyan információkéréssel is fordulhatott volna a Kerületi Hivatalhoz, illetve a Kincstárhoz, amelyben csak a megkeresés szerinti feltételeknek megfelelő érintettek számáról kér tájékoztatást. Ebből kifolyólag a Hatóság megállapítja, hogy a Polgármesteri Hivatal a 2020. márciusi adatkérései alapján a részére szolgáltatott adatok kezelése kapcsán **megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti adattakarékosság elvét.**

IV.2. A Kincstár és a Kerületi hivatal általi, 2020. márciusában történt adatszolgáltatás jogszerűsége

- (45) A Polgármesteri Hivatal 2020. márciusában az Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megkeresés keretében kért adatszolgáltatást a Kincstártól és a Kerületi Hivaltól.
- (46) A Hatóság álláspontja szerint az Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pontjára alapozott megkeresés nem a megfelelő közigazgatási eszköz volt a kért adatok megismerésére, tekintettel arra, hogy megkereséssel akkor lehet élni egy másik szervhez vagy személyhez, ha az eljárás során szükséges adattal vagy irattal más rendelkezik, azaz a megkeresés alkalmazásának előfeltétele, hogy legyen folyamatban egy Ákr. szerinti hatósági ügy.
- (47) Az Ákr. 7. § (2) bekezdése határozza meg a hatósági ügy fogalmát, amely szerint a hatósági ügy az, amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tényt, állapotot, adatot igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve ezeket érintő döntését érvényesíti. A fogalommeghatározás kifejezetten tartalmazza, hogy az ügyben a Hatóságnak valamilyen döntést kell hoznia, függetlenül attól, hogy az ügy érdemében dönt határozattal vagy végzésében elutasítja az eljárására irányuló kérelmet vagy megszünteti az eljárást.
- (48) Az első adatkérés időpontjában, 2020 márciusában még nem volt hatósági ügy folyamatban, ezek az adatkérések a Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint is csak arra irányultak, hogy felmérjék a bevezetendő támogatásra jogosultak körét, és ellenőrizzék, hogy a támogatásra elkülönített összeg fedezi-e majd kifizetéseket.
- (49) Azért van jelentősége annak, hogy az adatkérés milyen formában történt, mivel az Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megkeresés a megkeresett szerv oldalán az adatok átadására irányuló jogi kötelezettséget keletkeztet, főszabály szerint a megkeresett szerv a megkeresésben foglaltaknak köteles eleget tenni. A megkeresés teljesítése során ugyanakkor az Ákr. 27. §-ának rendelkezéseit és a GDPR szabályait is be kell tartani. Ebből következik, hogy a megkeresett szerv mint személyes adatok kezelője pusztán annál fogva, hogy megkeresést teljesít, nem mentesül az alól a kötelezettség alól, hogy az adattovábbítás során a GDPR-nak az adatkezelés célhoz kötöttségére és az adattakarékosságra vonatkozó alapelveit betartsa.
- (50) Ezzel összhangban kivételt jelent a megkeresés teljesítésének kötelezettsége alól, ha a megkeresett szerv a megkeresés vizsgálata során arra a megállapításra jut, hogy a megkeresés teljesítésével jogszabálysértést valósítana meg. Az Ákr.-hez fűzött kommentár

szerint jogszabálysértő lehet a megkeresés akkor, ha pl. a megkeresés készletező, nem célhoz kötött adatgyűjtésre volna alkalmas, és nincs figyelemmel az adatvédelmi jogszabályokra.

- (51) A Hatóság álláspontja szerint a személyes adatok megismerésére irányuló adatkérés során a közhatalmat gyakorló és közfeladatot ellátó szervnek a fentiek alapján kötelessége pontosan megjelölni a kért adatkörön túl az adatkezelés célját és jogalapját, mivel ezek hiányában a megkeresett szerv nincs azoknak az információknak a birtokában, amelyek alapján eldönthetné, hogy nem követ-e el jogsértést a megkeresés teljesítésével, illetve nem tudja mérlegelni, hogy az átadandó adatok kezelése során biztosított-e az adatkezelés célhoz kötöttsége, illetve érvényesül-e az adattakarékosság követelménye. A hiányosan, ezen feltételeknek nem megfelelő adatkérés teljesítését annak pontosításáig a Hatóság álláspontja szerint meg kell tagadni.
- (52) A Polgármesteri Hivatal 2020 márciusi adatkérések indokolásában nem került meghatározásra az adatkezelés célja és jogalapja, illetve az sem, hogy milyen típusú támogatást kíván nyújtani, amelyhez szüksége van a kért személyes adatokra, az indokolásban hivatkozott jogszabályokból ezek egyike sem derül ki, mivel a Szocvtv. hivatkozott 4. §-a a fogalom meghatározásokat tartalmazza, a 10. §-a arról rendelkezik, hogy a szociális ellátásra irányuló kérelem esetén a jogosultság megállapításakor nyilatkozattételre hívható fel a kérelmező és milyen körülményeket szükséges figyelembe venni, a 16. § pedig a szociális igazgatási eljárások költség- és illetékmentességéről rendelkezik. A Szoc. rendelet 7. § (2) bekezdése azt határozza meg, hogy a rendelet szerinti szociális ellátás iránti kérelem benyújtásakor a jogosultság megállapítása során vagy a jogosultság felülvizsgálatakor milyen nyilatkozatokat kell megtenniük az érintetteknek és milyen körülményeket szükséges igazolniuk.
- (53) A Polgármesteri Hivatal a megkeresésekben hivatkozott az Ákr. 27. § (1) bekezdésére is, amely szerint a hatósági eljárás során jogosult a tényállás tisztázásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatok megismerésére és kezelésére. Az Ákr. ezen rendelkezése igen széles körben teszi lehetővé a hatóságok számára személyes adatok kezelését, ám egyrészt az Ákr. 27. § (1) bekezdése is kifejezetten utal a célhoz kötött adatkezelés követelményére, másrészt nem írja felül a GDPR alapvető szintű rendelkezéseit. Azaz hiába széles körű az Ákr. 27. § (1) bekezdésben adott felhatalmazás, azonban ez nem jelenti azt, hogy bármilyen hatósági megkeresést szükségszerűen és automatikusan olyannak kellene értelmeznie a megkeresettnek, mint amely a személyes adatok bármely körére válogatás nélkül kiterjed, tekintet nélkül az adatkezelés céljára.
- (54) A Kerületi Hivatal az adatátadás kapcsán arra hivatkozott, hogy a megkeresés indokolásában a Polgármesteri Hivatal hivatkozott a Szocvtv. korábban ismertetett rendelkezéseire, így az egyébként a megkeresésben fel nem hívott Szocvtv. 19. § (1) bekezdése alapján teljesíthetőnek találta a megkeresést, mivel az felhatalmazást ad a szociális hatáskört gyakorló szervek részére való, általuk törvény alapján kezelhető adatok továbbítására.
- (55) A Kincstár az adatátadás jogszerűsége kapcsán a Tnytv. – 2020. márciusában hatályos – 96. § (3) bekezdés c) pontjára hivatkozott, amely szerint a szociális igazgatás szervei a támogatás megállapítása céljából az ott meghatározott adatok igénylésére jogosultak. A Kincstár a Polgármesteri Hivatal szóbeli adatkérése alapján az abban meghatározott feltételeknek

megfelelő érintettek ellátásainak pontos összegét is továbbította a Polgármesteri Hivatal részére. Az írásbeli megkeresés erre nem terjedt ki, a Kincstár nyilatkozata szerint a Polgármesteri Hivatal szóban kérte ezen adatok átadását.

- (56) A Tnytv. Kincstár által hivatkozott 96. § (3) bekezdés c) pontja csak a 96. § (2) bekezdés a)-d) és f) pontja szerinti adatok igénylésre ad felhatalmazást az Önkormányzat számára, a 96. § (2) bekezdés h) pontja szerinti a megállapított, illetve folyósított ellátásra vonatkozó adatok igénylésére nem. A Kincstárnak fel kellett volna ismernie, hogy az ellátás összege a folyósított ellátásra vonatkozó adatnak minősül, melynek igénylésére az Önkormányzat mint szociális igazgatási szerv nem volt jogosult, azaz már csak ezért sem volt jogszerűen teljesíthető a szóbeli adatkérés. A Kincstár azzal, hogy az ellátások összegére vonatkozó adatokat a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére bocsátotta, holott az adatigénylés alapján átadható adatok körét a Tnytv. taxatív meghatározza, **jogalap nélküli adatkezelést valósított meg, megsértve ezzel a GDPR 6. cikk (1) bekezdését.**
- (57) A Hatóság álláspontja szerint a megkeresett szervek hiába tudnak rámutatni az adatigénylésre és a személyes adatok átadására felhatalmazást adó jogszabályi rendelkezésekre, ha a megkeresés alapján nem tudnak meggyőződni arról, hogy a megkereső szerv milyen célból kérte a személyes adatok átadását, és arról pl. az adatkérés pontosításának kérésével utóbb sem győződik meg, hanem a megkeresés jogszerűségének, annak kapcsán az adatvédelem alapelvei érvényesülésének vizsgálata nélkül tesz eleget a felismerhetően eljárásjogi és adatvédelmi jogszabályokba ütköző megkeresésnek. A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy az Önkormányzat 2020. márciusi adatigényléseinek teljesítésével **a Kincstár és a Kerületi Hivatal megsértették a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszerűség elvét.**
- (58) A Hatóság megjegyzi, hogy az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (2) bekezdése szerinti elszámoltathatóság elve alapján az adatkezelő köteles úgy dokumentálni és nyilvántartani az adatkezelést, hogy annak jogszerűsége utólag bizonyítható legyen. Ebből kifolyólag a Kincstárnak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy szóbeli adatigénylés esetén ennek a követelménynek nem tud eleget tenni, és adatkezelése jogszerűségét nem fogja tudni igazolni.

IV.3. Az ÖR elfogadását követő, 2020 májusi adatkérés teljesítésének jogszerűsége

- (59) Az ÖR elfogadását követő, a Kincstárnak és a Kerületi Hivatalnak címzett adatigénylésekben a Polgármesteri Hivatal már valamilyen formában – mellékletként csatolva vagy az indokolásban hivatkozva rá – utalt az ÖR-re, amelyből kiolvasható volt az adatigénylés célja, illetve annak egyértelmű, a GDPR 6. cikk (3) bekezdése szerinti jogalapjául szolgált közérdekű feladatot előíró tagállami jogszabályként.
- (60) A Hatóság a jelen adatvédelmi hatósági eljárásban hatásköre hiányában nem vizsgálja az ÖR-t abból a szempontból, hogy az megfelel-e az Infotv. 5. § (3) bekezdésében foglaltaknak, annak vonatkozásában nem tesz megállapításokat.

- (61) Az ÖR megfogalmazásából, különösen annak 5. §-ból bár nem egyértelműen, de kitűnik, hogy a Program keretében a természetbeni szociális ellátást – Újpest+ Megbecsülés utalványok – az Önkormányzat hivatalbóli eljárás keretében kívánta nyújtani, a Kincstártól és a Kerületi Hivatal általi adatszolgáltatás alapján az arra jogosultaknak. Azon jogosultak esetében viszont, akik utóbb igazolták a jogosultságokat a támogatásra, de az adatszolgáltatások alapján nem tartoztak a jogosulti körbe, az eljárás nem hivatalból, hanem kérelemre indult volna, és a kérelemről való döntés eredményeként juthattak volna az utalványokhoz.
- (62) A Hatóság álláspontja szerint a támogatásra való jogosultság hivatalbóli megállapításához, és ahhoz kapcsolódó műveletek elvégzéséhez – jogosultságról való értesítés, határozat kiállítása és a támogatásra való jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követően beálló nyilvántartásvezetési és adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése – szükség volt arra, hogy az általa az ÖR-ben meghatározott szempontoknak megfelelő érintettek személyes adatait kezelje, azok rendelkezésére bocsátását kérje a Kincstártól és a Kerületi Hivaltól. Adatkezelés hiányában sem megindítani, sem lefolytatni nem lehetett volna hivatalbóli hatósági eljárást. Ebből kifolyólag a Polgármesteri Hivatal rendelkezett megfelelő céllal és jogalappal az átvett személyes adatok kezelésére.
- (63) A Hatóság álláspontja szerint a 2020 májusában történt adatigénylések alapján átvett személyes adatok köre a hivatalból induló hatósági eljárás lefolytatásához, és az annak eredményeként beálló Szocvtv. 18. § és 18/B. § szerint beálló nyilvántartási kötelezettsége teljesítéséhez szükséges személyes adatokra korlátozódott. Ebből kifolyólag a Hatóság megállapítja, hogy a Kincstár és a Kerületi Hivatal jogszerűen bocsátották a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére 2020 májusában az általa kért személyes adatokat, és az átvett személyes adatokat a Polgármesteri Hivatal jogszerűen kezelhette.

IV.4. Az ÖR módosítását követően végzett adatkezelés jogszerűsége

IV.4.1. Az ÖR módosításakor a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére álló adatok kezelése

- (64) A Kormányhivatal 2020. június 17-én kelt törvényességi felhívásában kitért arra, „*hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások megállapítása – néhány, az ÖR szempontjából nem releváns kivételtől eltekintve – az ellátást igénylő kérelmére induló közigazgatási hatósági eljárásban történik, amely önkormányzati hatáskörben adható szociális ellátások esetén önkormányzati hatósági ügyet keletkeztet,*” amelyre alkalmazni kell az Ákr. rendelkezéseit a Szocvtv. 5. § (1) bekezdésének megfelelően.
- (65) Az Önkormányzat a Kormányhivatal fenti felhívásának megfelelően olyan módon módosította az ÖR-t, hogy a támogatásra való jogosultság megállapítása már nem hivatalból, hanem az érintett erre irányuló kérelmére történhetett – Módosított ÖR. 5. § (2) bekezdés –, azaz a Módosított ÖR – 2020. július 16-tól – kérelemre induló hatósági eljárás-ként határozta meg a támogatások megállapítására és kifizetésére irányuló eljárást.
- (66) A kérelemre induló hatósági eljárás lefolytatásának előfeltétele, hogy az ügyfél kérelemmel forduljon a hatósághoz. A kérelem olyan ügyféli nyilatkozat, amely közigazgatási hatósági eljárási jogviszony létrehozására irányul. Azaz az ügyfélkapcsolat az ügyfél akaratából jön létre

közte és a hatóság között, és a hatóságnak a kérelem beérkezését követően keletkezik eljárási kötelezettsége a kérelem tárgyában.

- (67) Az Ákr. 27. § (1) bekezdése szerint egy hatósági eljárás során a személyes adatok kezelésének célja az ügyfél azonosítása és a tényállás tisztázása, illetve ezt követően az Ákr.-ben foglaltaknak megfelelően a hatósági ügy tárgyában a döntés meghozatala. Kérelemre induló hatósági eljárásban azonban a kérelem beérkezése előtt nincs hatósági ügy, így ezen célokból személyes adatok nem kezelhetők.
- (68) A Hatóság álláspontja szerint azzal, hogy az ÖR módosításával a támogatás igénybevételére már csak kérelemre induló hatósági eljárás eredményeként kerülhetett sor, – azaz az igénybevételre való jogosultság megállapítása nem hivatalból történt, mint ahogyan azt az eredeti ÖR szabályozta – a 2020 májusában a jogosultság megállapítása, az arról való értesítés és a támogatás nyújtása céljából átvett személyes adatok kezelésének célja megszűnt, mivel ezzel az érintetthez került az arról való döntés joga, hogy igénybe kívánja-e venni a támogatást és elindítja-e az ehhez szükséges hatósági eljárást.
- (69) A Hatóság álláspontja szerint az ÖR módosításának hatálybalépésével egyidejűleg a Polgármesteri Hivatalnak törölnie kellett volna valamennyi, a Kincstártól és Kerületi Hivaltaltól a támogatásra való jogosultság megállapítása érdekében átvett személyes adatot, tekintettel arra, hogy 2020. július 16-tól a jogosultság megállapítására már csak az érintett kérelmére kerülhetett sor, azaz az adatkezelés korábbi célja megszűnt.
- (70) A Hatóság az adatkezelés jogszerűségét alátámasztó érvként nem tartja elfogadhatónak, hogy az esetleges jövőbeli kérelmek alapján a támogatásra való jogosultságról való döntést, a kérelmek elbírálását meggyorsítja és leegyszerűsíti, ha a Kincstár és a Kerületi Hivatal által átadott adatok alapján a támogatásra jogosult személyek személyes adatai már a kérelem benyújtása előtt a Polgármesteri Hivatal birtokában vannak, illetve azok birtokában az ismert jogosultakat közvetlenül értesíti az igénybevétel lehetőségéről. A hatékony ügyintézés követelménye, az ahhoz fűződő érdekek nem írhatják felül a jogszerűség követelményét. A Polgármesteri Hivatal a támogatás megállapítására irányuló kérelmek benyújtásáig egy esetleges jövőbeli célból kezelte az érintettek személyes adatait, mivel a Polgármesteri Hivatal előzetesen, még a személyes adatok birtokában sem tudhatta, hogy mely jogosultak fognak a támogatás igénybevételére irányuló kérelmet benyújtani, és kiknek a vonatkozásában kell hatósági eljárást lefolytatnia, a támogatásra való jogosultságát ellenőriznie. Az esetleges, jövőbeli célból való adatkezelés nem összeegyeztethető a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontjával, amely azt mondja ki, hogy személyes adatok kezelése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történhet.
- (71) A Hatóság nem tartja elfogadhatónak a Polgármesteri Hivatal azon érvelését sem, hogy mivel a Kincstár és a Kerületi Hivatal adatszolgáltatásában szereplő valamennyi személy jogosult volt a támogatásra, ezért az Önkormányzatnak már az érintettek értesítésekor teljesítenie kellett a Szocvtv. szerinti nyilvántartás vezetésre vonatkozó előkészítő feladatait. Egyrészt a Polgármesteri Hivatal nem fejtette ki, hogy pontosan mit is ért a nyilvántartás vezetésére vonatkozó előkészítő feladatok alatt, másrészt a Szocvtv. 18/B. § (1) bekezdés a) pontja szerint a települési támogatásokról a Kincstár országos nyilvántartást vezet, a Szocvtv. 18/B. §

(5) bekezdése alapján pedig az eljáró hatóság a Szocvtv. 18. §-a szerinti nyilvántartás-vezetési kötelezettségét az országos nyilvántartásban szereplő ellátások tekintetében – a települési támogatás, amelynek nyújtására a Program keretében sor került – kizárólag az országos nyilvántartásba való bejegyzéssel teljesítheti. A 392/2013. (XI. 12.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok nyilvántartásba való feltöltésének kötelezettsége az ellátással összefüggő döntés meghozatalával áll be. A települési önkormányzatnak mint a szociális igazgatás szervének az Ákr. 27. § (1) bekezdésének megfelelően kezelnie kell a döntés meghozatalához szükséges személyes adatokat, de ezek kezelésére – kérelemre induló hatósági eljárásban – csak akkor kerülhet sor, ha az ügyfél támogatás megállapítására irányuló kérelemmel fordult a hatósághoz, és így a nyilvántartás-vezetésére vonatkozó kötelezettség is csak ezután állhat be, hiszen amíg nincs kérelem, addig a hatóságnak döntési kötelezettsége sincs, amely kötelezettség teljesítése pedig a nyilvántartás-vezetési kötelezettséget keletkezteti. A Hatóság álláspontja szerint előkészítő lépésként, a nyilvántartás-vezetési kötelezettség teljesítésének megkönnyítése érdekében nem kezelhetők jogszerűen előzetesen a Kincstár és a Kerületi Hivatal adatszolgáltatása alapján a támogatás igénybevételére jogosultak személyes adatai, mivel egyéb kiegészítő jövedelem miatt előfordulhatott, hogy az adatszolgáltatások alapján a támogatásra jogosult személy ténylegesen mégsem jogosult a támogatás igénybevételére vagy bármilyen oknál fogva nem kívánja azt igénybe venni.

- (72) A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint 2664 érintett volt, akiket értesített arról, hogy jogosultak a támogatás igénybevételére, azonban az érintettek mégsem nyújtottak be kérelmet a támogatás megállapítása és kifizetése érdekében, azaz az ő vonatkozásukban utóbb sem indult hatósági eljárás, nem történt határozathozatal, és a Szocvtv. szerinti nyilvántartás-vezetési kötelezettsége sem áll fenn az Önkormányzatnak.
- (73) Ahogyan azt a Hatóság a fentiekben kifejtette, az ÖR módosításával a korábbi adatkezelés célja megszűnt, a Kincstártól és a Kerületi Hivataltól átvett személyes adatok kezelésének már csak eshetőleges, jövőbeli célja maradt. Ezen adatkezelési cél akkor vállhatott valóssá és fennállóvá, amikor az érintettek a támogatás nyújtására irányuló kérelemmel fordultak az Önkormányzathoz. Azon érintettek esetében viszont, akiknek mint esetleges jogosultaknak kezelte a Polgármesteri Hivatal adatait, de támogatás iránti kérelmet nem nyújtottak be, az adatkezelés cél nélküli maradt. Ezt a Polgármesteri Hivatal is elismerte, amikor arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy ezen érintettek személyes adatait törölni kívánja tekintettel arra, hogy azok kezelésére adatkezelési cél hiányában nincs lehetősége.
- (74) A fentiek alapján a Polgármesteri Hivatal **megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti célhoz kötött adatkezelés elvét**, amikor a Módosított ÖR hatálybalépésével nem törölte a Kincstártól és a Kerületi hivataltól korábban átvett valamennyi személyes adatot, tekintettel arra, hogy az adatkezelés célja megszűnt.
- (75) A Hatóság a jelen eljárásban nem vizsgálta az Önkormányzatnak a támogatás igénybevételére irányuló kérelmek benyújtását követően, a hatósági eljárás során, illetve az eljárás lefolytatását követően beálló nyilvántartás-vezetési kötelezettsége teljesítése során végzett adatkezelése jogszerűségét.

IV.4.2. A támogatásra való jogosultságról való értesítés céljából megvalósított adatkezelés

- (76) A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint 2020. augusztus 13-án postázta névre szólóan a támogatásra való jogosultságról, az utalványok átvételéről szóló értesítést, amely értesítésen található nyilatkozat aláírásával, és annak az átvevőpontra való bemutatásával lehetett azon érintetteknek kérelmezni a támogatást, akik a Kincstár és a Kerületi Hivatal adatszolgáltatása alapján arra jogosultak voltak. Az értesítésen található vonalkód beolvasásával pedig automatikusan kiállításra került a támogatásról szóló határozat.
- (77) A Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint megvizsgálta a névre szólóan küldött értesítés alternatíváit, azonban azok egyikét sem tartotta kellően hatékonyknak, mivel álláspontja szerint így egyfelől nem értesült volna a támogatás igénybevételének lehetőségéről minden jogosult, illetve – a Polgármesteri Hivatal általános tapasztalata alapján – nem jogosult személyektől is érkezett volna támogatás iránti kérelem. A nem az előző bekezdésben ismertetett formában való értesítés a Polgármesteri Hivatal álláspontja szerint azzal a kérelem benyújtásának nehezéssel is együtt járt volna.
- (78) A GDPR (39) preambulumbekzdése szerint személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha az adatkezelés céljait egyéb észszerű módon nem lehetséges elérni. A Hatóság álláspontja szerint a támogatásról, a jogosultság feltételeiről, a támogatás igénybevételének módjáról lehetett volna olyan módon tájékoztatást nyújtani, amelyhez nem lett volna szükség személyes adatok kezelésére, mint ahogyan azt a Polgármesteri Hivatal is mérlegelte: az értesítés címzés nélküli valamennyi postai címre eljuttatása, helyi sajtóban, szórólapokon, plakátokon való tájékoztatás. Ezek a tájékoztatásnak olyan egyéb észszerű módjai lettek volna, amelyekhez nem lett volna szükség személyes adatok kezelésére. A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett **megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját**, mivel olyan célból kezelt személyes adatokat, amely eléréséhez egyáltalán nem volt szükség személyes adatok kezelésére

IV.5. A Polgármesteri Hivatal által az érintetteknek a személyes adataik kezeléséről nyújtott tájékoztatás jogszerűsége

- (79) A Polgármesteri Hivatal által az Újpest+ Megbecsülés Programmal összefüggésben kezelt személyes adatok forrásai – ide nem értve azokat az érintetteket, akik az átvett adatok alapján nem voltak jogosultak a támogatásra, de utóbb igazolták a jogosultságukat az ÖR, illetve a Módosított ÖR 6.§-ában foglaltaknak megfelelően – nem az érintettek voltak, azok a Kincstártól és a Kerületi Hivataltól származtak. Ha a személyes adatok forrása nem az érintett, úgy a részére a személyes adatai kezeléséről a GDPR 14. cikke szerint nyújtandó tájékoztatás. A Hatóság a tájékoztatót kizárólag ezen szempontok alapján vizsgálja a tájékoztató megfelelőségét, tekintettel arra, hogy a Programmal összefüggésben kezelt személyes adatok túlnyomó hányada nem az érintettektől származott.

IV.5.1. A tájékoztatás nyújtásának időpontja

- (80) A tájékoztatás nyújtásának időpontjáról a GDPR 14. cikk (3) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy amennyiben a személyes adatok nem az érintettől származnak, úgy a

tájékoztatásnak a személyes adatok megszerzésétől számítva legkésőbb egy hónapon belül meg kell történnie, ez a tájékoztatás végső határideje. A GDPR 14. cikk (3) bekezdés b) és c) pontja szerinti határidők akkor alkalmazandók, ha az abban foglalt feltételek a személyes adatok megszerzésétől számított egy hónapon belül következnek be.

- (81) A Polgármesteri Hivatal a Kincstártól az időskorúak támogatásával összefüggésben 2020. március 11-én, a Kerületi Hivaltól 2020. március 5-én vett át személyes adatokat, amelyeket annak a meghatározására használt fel, hogy a költségvetésében elkülönített összeg elegendő fedezetet biztosít-e a támogatás nyújtására. A GDPR 14. cikke szerinti tájékoztatás nyújtására vonatkozó kötelezettség a Polgármesteri Hivatalnál a személyes adatok átvételével beállt. A 2020 márciusában átvett adatok kezelésével összefüggésben a Polgármesteri Hivatal semmilyen tájékoztatást nem nyújtott az érintetteknek, sem arról, hogy megszerezte a személyes adataikat, sem az adatkezelés további körülményeiről.
- (82) Az érintettek Újpest+ Megbecsülés Programról való értesítése céljából kezelt személyes adataihoz a Polgármesteri Hivatal az ÖR 3. § (2) bekezdése szerinti – második – adatigénylés alapján jutott hozzá, a Kincstár az adatszolgáltatási kötelezettségének 2020. május 18-án, a Kerületi Hivatal 2020. május 14-én tett eleget, azaz a GDPR 14. cikke szerinti tájékoztatásra az ezen dátumoktól számított egy hónapon belül kellett volna sor kerüljön. A tájékoztatás nyújtásának határidejét nem befolyásolja, hogy az ÖR utóbb módosításra került, különös tekintettel arra, hogy az már a személyes adatok megszerzését követő egy hónapos határidő leteltét követően történt.
- (83) A GDPR 14. cikk (5) bekezdés c) pontja úgy rendelkezik, hogy a 14. cikk (1)-(4) bekezdéseiben foglaltakat nem kell alkalmazni, ha és amilyen mértékben az adat megszerzését vagy közlését kifejezetten előírja az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog, amely az érintett jogos érdekeinek védelmét szolgáló megfelelő intézkedésekről rendelkezik.
- (84) 2020 márciusában az ÖR még nem került elfogadásra, a támogatás nyújtásának, így az ahhoz kapcsolódó adatkezelés szabályai sem kerültek még lefektetésre, azaz a márciusi adatkérés kapcsán a GDPR 14. cikk (5) bekezdése egyáltalán nem figyelembe vehető.
- (85) Az ÖR 3. § (1) bekezdése implicite rendelkezik arról, hogy az Önkormányzat köteles adatkéréssel fordulni a Kincstárhoz és a Kerületi Hivatalhoz a jogosulti kör megállapítása érdekében, azonban nem határozza meg az adatok körét, és nem terjed ki – és nem is terjedhet ki – az adatkezelés valamennyi, a GDPR 14. cikk (1)-(2) bekezdése szerinti körülményre. Ebből kifolyólag a Hatóság álláspontja szerint a Polgármesteri Hivatal a GDPR 14. cikk (5) bekezdés c) pontja alapján sem mentesülhetett a GDPR 14. cikk (1)-(2) bekezdésében foglaltak teljesítése alól, mivel az ÖR egyrészt nem kifejezetten rendelkezik személyes adatok megszerzéséről, csak utal rá, másrészt a GDPR 14. cikk (5) bekezdésének szóhasználatából következik, hogy a tájékoztatási kötelezettség alóli mentesülés nem teljes akkor sem, ha az adatok megszerzését jogszabály írja elő az adatkezelő számára.
- (86) A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy **a Polgármesteri Hivatal megsértette a GDPR 14. cikk (3) bekezdését**, mivel sem a 2020. márciusában, sem a 2020. májusában átvett személyes adatok kezelésével nem nyújtott tájékoztatást az érintetteknek a személyes adatok

megszerzésétől számított egy hónapon belül, és nincs olyan körülmény, amely alapján ezen kötelezettsége alól mentesülhetett volna.

IV.5.2. Az adatkezelési tájékoztató hozzáférhetősége

- (87) A GDPR 12. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az adatkezelő megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a 13. és a 14. cikkben említett valamennyi információt tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa.
- (88) A tájékoztatási kötelezettség teljesítése az adatkezelő oldalán tevőleges magatartást feltételez, azaz cselekvő módon kell fellépnie annak érdekében, hogy az érintettek tájékoztatást kapjanak a személyes adataik kezelésének körülményeiről, a GDPR 14. cikke is úgy fogalmaz, hogy az adatkezeléssel kapcsolatos információkat az adatkezelő az érintett rendelkezésére bocsátja, amihez szükség van az adatkezelő aktív fellépésére. Ezt az értelmezést támasztja alá 29. cikk szerinti Adatvédelmi Munkacsoport WP260 rev.01 számú az átláthatóságról szóló iránymutatásának 33. pontja is.
- (89) A Polgármesteri Hivatal 2020 augusztusában értesítette a Kerületi Hivatal és a Kincstár adatszolgáltatása alapján az Újpest+ Megbecsülés Program keretén belül támogatásra jogosultakat a támogatás igénybevételének lehetőségéről. Az értesítő levélben a Polgármesteri Hivatal nem nyújtott tájékoztatást az adatkezelés körülményeiről, azonban tartalmazott egy olyan nyilatkozatot – amelynek aláírására kizárólag úgy volt lehetőség, hogy azzal egyidejűleg arról is nyilatkozott az érintett, hogy ha egyéb jövedelemmel is rendelkezik, úgy az ellátása és az egyéb jövedelme összege nem haladja meg a havi 410 400 Ft-ot – amely szerint az érintett nyilatkozik, hogy a Program feltételeit, valamint a Programhoz kapcsolódó <https://ujpest.hu/megbecsules-adatkezeles> hivatkozáson és az átvételi pontokon is elérhető adatkezelési tájékoztatót megismerte és azokat tudomásul vette.
- (90) Egyrészt kifogásolható, hogy az adatkezelésre vonatkozó nyilatkozat nem került minden más természetű nyilatkozattól elkülönítésre, így annak megtételére az érintetteknek önállóan, más nyilatkozattól függetlenül nem volt lehetősége. Másrészt ezen nyilatkozat semmiféle joghatás kiváltására nem alkalmas, az adatkezelő oldalán a tájékoztatási kötelezettség teljesítése kapcsán fennálló felelősségét semmilyen módon nem érinti, különös tekintettel arra, hogy a levél megfogalmazása azt az érzetet kelthette az érintettekben, hogy annak aláírása kötelező, és anélkül nem részesülhetnek a támogatásban, mivel a levélben a Polgármesteri Hivatal úgy fogalmazott, hogy *„az utalványok átvételéhez feltétlenül hozza magával (...) a jelen levelünket az átvevő aláírásával ellátva, mely a rajta található vonalkód alapján gyorsabb ügyintézkést biztosít.”* Mindezt úgy, hogy azok az érintettek, akik nem rendelkeztek internet eléréssel kizárólag az átvétel helyszínén tudták volna megismerni a tájékoztatót.
- (91) A Hatóság megjegyzi továbbá, hogy annak kapcsán, miért volt szükség az érintettek névre szóló értesítésére a támogatásról, maga a Polgármesteri Hivatal nyilatkozott úgy, hogy a jogosultak egy része nem értesült volna a lehetőségről vagy az igénybevétel folyamat jelentett volna aránytalan nehézséget a számukra, mert pl. nem rendelkeznek otthon interneteléréssel vagy számítógéppel. Azaz a Polgármesteri Hivatal mérlegelte annak a lehetőségét, hogy az

érintettek között vannak olyanok, akik a honlapon közzétett tájékoztatót nem tudják megismerni, míg az előző bekezdésben foglaltak alapján életszerűtlen, hogy az érintettek a helyszínen elolvasták volna a tájékoztatót.

- (92) Ezen túlmenően a Hatóság megjegyzi, hogy azok az érintettek, akik nem rendelkeznek interneteléréssel, és bármilyen oknál fogva helyettük meghatalmazottjuk vette át a helyszínen az utalványokat, semmilyen módon nem tudtak tájékozódni a személyes adataik kezelésének körülményeiről. A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Polgármesteri Hivatal **megsértette a GDPR 12. cikk (1) bekezdését, amikor nem tett eleget a tájékoztatás könnyen hozzáférhetővé tételére vonatkozó kötelezettségének.**

IV.5.3. A tájékoztató tartalma

- (93) A GDPR 14. cikk (1)-(2) bekezdései határozzák meg, hogy személyes adatok kezelésével kapcsolatban milyen információkat kell az érintett rendelkezésére bocsátani.
- (94) A GDPR 14. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint az érintetteket tájékoztatni kell a személyes adatok tervezett kezelésének céljáról és jogalapjáról. Az Adatkezelési tájékoztatóban meghatározott célok között nem szerepel a támogatásra jogosultak tájékoztatása az igénybevétel lehetőségéről és az egyéb jövedelemre vonatkozó nyilatkozatok helyszíni érkeztetése, amely célokból a Polgármesteri Hivatal nyilatkozata szerint szintén kezelte a személyes adatokat.
- (95) A GDPR 14. cikk (1) bekezdés d) pontja előírja, hogy az érintetteket tájékoztatni kell az adatkezelő által kezelt személyes adataik kategóriáiról. Az Adatkezelési tájékoztatóban a Polgármesteri Hivatal a következő adatkört jelölte meg: név, születési név, adóazonosító jel, TAJ szám, születési idő és hely, anyja neve, lakóhely/tartózkodási hely, ellátás folyósításának címe.
- (96) A Polgármesteri Hivatal a Kincstárnak és a Kerületi Hivatalnak címzett megkeresésében ennél szűkebb adatkör közlését kérte, az nem terjedt ki a születési névre – a Kerületi Hivatal ezt az adatkört is átadta –, az adóazonosító jelre és a születési helyre, amelyet a Kincstár nem is kezel, azonban a Kerületi Hivatal a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére bocsátott. A Polgármesteri Hivatal az érintettek adóazonosító jelét nyilatkozata és a mellékelt bizonyítékok alapján nem kezeli, az figyelmen kívül maradt miatt került bele a tájékoztatóba.
- (97) A Polgármesteri Hivatal által mellékelt, a Program végrehajtása érdekében létrehozott adatbázisa alapján azonban a kezelt adatok köre a tájékoztatóban foglaltakkal ellentétben csak az érintettek nevét, anyja nevét, lakóhelyének vagy tartózkodási helyének címét, a TAJ számát és a születési dátumát tartalmazza, bár az átvett adatok kezeli a Kerületi Hivaltól átvett, az időskorúak járadékában részesülő érintettek születési nevét és helyét. Ezen túlmenően a Polgármesteri Hivatal a támogatással összefüggésben kezeli az érintettek nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a jövedelmük nem haladja meg a Módosított ÖR-ben meghatározott mértéket, az ellátás jogcímét, az ellátásra való jogosultság tényét, az érdemi döntés véglegessé válásának időpontját, az érintetteknek küldött egyedi értesítés azonosítóját, a generált egyedi vonalkódot és a juttatott utalványok egyedi azonosítóját. A Polgármesteri Hivatal tehát a kezelt

adatok között olyan adatokat is feltüntetett, amelyeket nem, vagy csak bizonyos érintettek vonatkozásában kezel, továbbá ténylegesen olyan adatköröket is kezel, amelyekre pedig nem tért ki a tájékoztatóban. A Hatóság álláspontja szerint a kezelt adatok köréről való tájékoztatás pontosságának kiemelt jelentősége van azokban az esetekben, amikor a személyes adatok forrása nem az érintett, hiszen ekkor a személyes adatokhoz az adatkezelő nem az érintett közrehatásával fért hozzá, és így az érintett nem is tudott előzetesen kontrollt gyakorolni a kezelt adatok köre felett. Ebből kifolyólag, ha a kezelt adatok köréről való tájékoztatás nem megfelelő, úgy az érintett információs hátrányba kerül az adatkezelővel szemben.

- (98) Az Adatkezelési tájékoztató hozzáféréshez való jogról szóló részében a Polgármesteri Hivatal olyan adatkezelési körülményekről – kamerafelvételekhez, képfelvételekhez való hozzáférés, az érintett azonosítása a kamerafelvételen – is tájékoztatást nyújtott, amelyek a programmal összefüggésben végzett adatkezeléssel kapcsolatban nem értelmezhetők, és feltehetőleg figyelmetlenségből kerültek bele a tájékoztatóba.
- (99) A Polgármesteri Hivatal az adatkezelési tájékoztatóban arról tájékoztatta az érintetteket, hogy a tiltakozáshoz való jogukat akkor gyakorolhatják, ha álláspontjuk szerint a Polgármesteri Hivatal mint adatkezelő a személyes adataikat *„az adatkezelési tájékoztatóban megjelölt céllal összefüggésben nem megfelelően kezelné.”* Ezzel szemben a GDPR úgy fogalmaz a 21. cikk (1) bekezdésében, hogy az érintett jogosult arra, hogy a saját helyzetével kapcsolatos okból bármikor tiltakozzon a személyes adatainak a 6. cikk (1) bekezdésének e) vagy f) pontján alapuló kezelése ellen. A Hatóság álláspontja szerint még a tájékoztató szintjén sem szűkíthető le, hogy mikor, milyen jogsértés észlelése vagy feltételezése esetén tiltakozhat az érintett a személyes adatai kezelése ellen.
- (100) A fentiek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Polgármesteri Hivatal nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az érintetteknek az Újpest+ Megbecsülés Programmal összefüggésben kezelt személyes adataik köréről, az adatkezelés céljairól és az érintetti jogok gyakorlásáról, **megsértve ezzel a GDPR 14. cikk (1) bekezdés c), d) és a (2) bekezdés c) pontját.**

IV.6. Jogkövetkezmények

- (101) A Hatóság megállapítja, hogy a Kincstár megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését.
- (102) A Hatóság megállapítja, hogy a Kerületi Hivatal megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját.
- (103) A Hatóság megállapítja, hogy a Polgármesteri Hivatal megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a), b) és c) pontját, a 12. cikk (1) bekezdését és a 14. cikk (1) bekezdés c)-d) pontjait és a 14. cikk (3) bekezdését.
- (104) A Hatóság a GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján utasítja a Polgármesteri Hivatalt azon érintettek személyes adatainak törlésére, akik a Kerületi Hivatal és a Kincstár tájékoztatása alapján jogosultak voltak a támogatás igénybevételére, de erre irányuló kérelmet nem nyújtottak be az Önkormányzathoz.

- (105) A Hatóság hivatalból megvizsgálta, hogy indokolt-e az adatkezelőkkel szemben adatvédelmi bírság kiszabása. E körben a Hatóság a GDPR 83. cikk (2) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét. Tekintettel az ügy körülményeire a Hatóság megállapította, hogy a jelen eljárás során feltárt jogsértés esetében – az Infotv. 75/A. §-a szerinti – figyelmeztetés a Kincstár és a Polgármesteri Hivatal vonatkozásában nem arányos és visszatartó erejű szankció, ezért bírság kiszabása szükséges.
- (106) A Hatóság a Kerületi Hivatallal szemben bírság kiszabását nem tartotta szükségesnek, tekintettel arra, hogy egyrészt első alkalommal sértette meg a GDPR rendelkezéseit, másrészt összesen 34 érintett személyes adatait bocsátotta a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére.
- (107) A Hatóság a Kincstár által megfizetendő bírság kiszabása során súlyosító körülményként vette figyelembe az alábbiakat:
- a Kincstár által elkövetett jogsértések jellegüket tekintve a GDPR 83. cikk (5) bekezdés a) pontja szerint súlyosabb jogsértésnek minősülnek [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
  - a jogsértés több, mint 20 000 főt érintett [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
  - a Kincstár 2020. márciusában súlyosan gondatlanul járt el, amikor nem vizsgálta, hogy a Polgármesteri Hivatal megkeresése jogszerűen teljesíthető-e, illetve a Tnytv. rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával bocsátotta a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére az érintettek ellátásának pontos összegét [GDPR 83. cikk (2) bekezdés b) pont];
  - a Kincstár 2020. márciusában a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére bocsátotta az érintettek ellátásának pontos összegére vonatkozó adatokat, amelyek bár nem minősülnek különleges adatnak, amely adatokat a természetes személyek többnyire szenzitív adatnak tekintik, és amelyek alkalmasak arra, hogy a Polgármesteri Hivatal akaraton kívül megismerje a jövedelmi viszonyait GDPR 83. cikk (2) bekezdés g) pont].
- (108) A Hatóság a Kincstár által megfizetendő bírság kiszabása során enyhítő körülményként értékelte a következőket:
- az ÖR módosítását követően a Kincstár felhívta a Polgármesteri Hivatalt a korábban rendelkezésére bocsátott személyes adatok törlésére [GDPR 83. cikk (2) bekezdés c) pont];
  - a Polgármesteri Hivatal megkeresése nem felelt meg a jogszerűség követelményeinek, amellyel közrehatott abban, hogy a Kincstár jogellenes adatkezelést valósítson meg a személyes adatok átadásával [GDPR 83. cikk (2) bekezdés d) pont].
- (109) A Hatóság a bírságkiszabás során figyelembe vette, hogy a Kincstár korábban nem követett el az ügy szempontjából releváns jogsértést [GDPR 83. cikk (2) bekezdés e) pont], a Hatósággal való együttműködési kötelezettségének eleget tett [GDPR 83. cikk (2) bekezdés f) pont] és a jogsértés nem érintette személyes adatok különleges kategóriáit [GDPR 83. cikk (2) bekezdés g) pont].

- (110) A Hatóság Kincstár által megfizetendő bírság kiszabása során nem tartotta relevánsnak a GDPR 83. cikk (2) bekezdés h), i), j) pontja szerinti körülményeket, mivel azok a konkrét ügy kapcsán nem is értelmezhetők.
- (111) A Hatóság a Polgármesteri Hivatal által megfizetendő bírság kiszabása során súlyosbító körülményként értékelte a következőket:
- a Kincstár által elkövetett jogsértések jellegüket tekintve a GDPR 83. cikk (5) bekezdés a) és b) pontjai szerint súlyosabb jogsértésnek minősülnek, mivel az adatkezelés alapelveinek, az adatkezelés jogalapjának, illetve az érintettek jogainak sérelmével jártak [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
  - a jogsértés több, mint 20 000 főt érintett, ami nagy számúnak tekinthető [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
  - az elkövetett jogsértések súlyosan gondatlan jellegűek voltak, a Polgármesteri Hivatal az adatkezelés megkezdése előtt azt nem tervezte meg, nem határozta meg előzetesen az adatkezelés lehetséges céljait és nem mérlegelte, hogy azok megvalósításához egyáltalán szükséges-e személyes adatok kezelése, illetve milyen adatok kezelése szükséges [GDPR 83. cikk (2) bekezdés b) pont];
- (112) A Hatóság a Polgármesteri Hivatal által megfizetendő bírság kiszabása során enyhítő körülményként értékelte a következőket:
- az adatkezelésre az Újpest+ Megbecsülés Programmal kapcsolatban került sor, amelynek keretében az Önkormányzat természetbeni támogatást kívánt nyújtani a szépkorú lakosainak, amely egyes lakosoknak vitathatatlanul segítséget jelenthetett. Az adatkezelésre a támogatás nyújtása érdekében került sor, az adatokat a Polgármesteri Hivatal más célból nem használta fel, azonban az adatkezelése során nem gondoskodott a GDPR szabályainak betartásáról [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
  - a Polgármesteri Hivatal a Kincstár adattörlésre felszólító levelét követően korlátozta a Program végrehajtásához létrehozott adatbázisában a személyes adatok kezelését, azokon a tároláson kívül további műveleteket nem végzett, a korlátozást pedig csak azok érintettek vonatkozásában oldotta fel, akik igénybe vették a támogatást. Ezen túlmenően azon érintettek személyes adatait, akik nem vették igénybe a támogatást törölni kívánta [GDPR 83. cikk (2) bekezdés c) pont];
  - a koronavírus járvány elleni védekezés során a helyi önkormányzatoktól elvonásra kerültek bizonyos bevételek a központi költségvetés javára, míg más bevételeket az önkormányzatok nem jogosultak behajtani a védekezés érdekében hozott intézkedések miatt. Az Önkormányzat tervezett költségvetési bevétele 2021-ben 19 733 071 000 Ft, míg 2020-ban 20 323 574 000 Ft volt [GDPR 83. cikk (2) bekezdés k) pont].
- (113) A Hatóság a bírságkiszabás során figyelembe vette, hogy a Polgármesteri Hivatal korábban nem követett el az ügy szempontjából releváns jogsértést [GDPR 83. cikk (2) bekezdés e) pont], a Hatósággal való együttműködési kötelezettségének eleget tett [GDPR 83. cikk (2) bekezdés f) pont] és a jogsértés nem érintette személyes adatok különleges kategóriáit [GDPR 83. cikk (2) bekezdés g) pont].

- (114) A Hatóság a bírságkiszabás során nem tartotta relevánsnak a GDPR 83. cikk (2) bekezdés d), h), i), j) pontja szerinti körülményeket, mivel azok a konkrét ügy kapcsán nem is értelmezhetők.
- (115) Az Infotv. 61. § (4) bekezdés b) pontja szerint az adatvédelmi hatósági eljárásban kiszabott bírság mértéke százezertől húszmillió forintig terjedhet, ha a bírság megfizetésére kötelezett költségvetési szerv. A jelen eljárásban vizsgált mindhárom adatkezelő költségvetési szerv, a Hatóság a bírság összegét ezen rendelkezés figyelembevételével határozta meg. A kiszabott bírság összege nem lépi túl a kiszabható bírság felső határát.
- (116) A Hatóság az Infotv. 61. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján elrendeli a határozatának az adatkezelők azonosító adataival való nyilvánosságra hozatalát.
- (117) A fentiek alapján a Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

V. Egyéb kérdések

- (118) A Hatóság hatáskörét az Infotv. 38. § (2) és (2a) bekezdése határozza meg, illetékessége az ország egész területére kiterjed.
- (119) A határozat az Ákr. 80.-81. §-án és az Infotv. 61. § (1) bekezdésén alapul. A határozat az Ákr. 82. § (1) bekezdése alapján a közlésével véglegessé válik.
- (120) Az Ákr. 112. §-a, és 116. § (1) bekezdése, illetve a 114. § (1) bekezdése alapján a határozattal és a megszüntető végzéssel szemben közigazgatási per útján van helye jogorvoslatnak.
- (121) A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg. A Kp. 12. § (1) bekezdése alapján a Hatóság döntésével szembeni közigazgatási per törvényszéki hatáskörbe tartozik, a perre a Kp. 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó perben a jogi képviselő kötelező. A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.
- (122) A Kp. 29. § (1) bekezdése és erre tekintettel a Pp. 604. § szerint alkalmazandó, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 9. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ügyfél jogi képviselője elektronikus kapcsolattartásra kötelezett.
- (123) A veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Veir.) 31. §-a ha e rendelet eltérően nem rendelkezik, a szigorított védekezés a határidők folyását nem érinti.
- (124) A Veir. 36. § (1)-(2) bekezdései értelmében a szigorított védekezés ideje alatt a bíróság tárgyaláson kívül jár el, ideértve a perorvoslati eljárásokat is. Ha tárgyalás tartásának lenne helye, vagy azt bármelyik fél kérte, vagy a tárgyalást már kitűzték, az eljáró bíróság soron kívül

értesíti a feleket a tárgyaláson kívüli elbírálás tényéről, és lehetőséget biztosít arra, hogy a felek nyilatkozataikat írásban előterjeszthessék. A Veir. 36. § (3) bekezdése szerint, ha a perben a szigorított védekezés idején kívül tárgyalást kellene tartani, a felperes akkor kérheti, hogy a bíróság tárgyaláson kívüli elbírálás helyett a tárgyalást a szigorított védekezés megszűnését követő időpontra halassza el, ha a bíróság a közigazgatási cselekmény halasztó hatályát legalább részben nem rendelte el, a keresetindításnak halasztó hatálya van, és a bíróság halasztó hatály feloldását nem rendelte el, ideiglenes intézkedést nem rendeltek el.

- (125) A keresetlevél benyújtásának idejét és helyét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1)-(2) bekezdésén alapul.
- (126) A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.
- (127) Ha az előírt kötelezettsége teljesítését a Kötelezett megfelelő módon nem igazolja, a Hatóság úgy tekinti, hogy a kötelezettséget határidőben nem teljesítette. Az Ákr. 132. §-a szerint, ha a kötelezett a hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható. A Hatóság határozata az Ákr. 82. § (1) bekezdése szerint a közléssel véglegessé válik. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a döntést hozó hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik - az állami adóhatóság foganatosítja. Az Infotv. 60. § (7) bekezdése alapján a Hatóság határozatában foglalt, meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartásra, tűrésre vagy abbahagyásra irányuló kötelezés vonatkozásában a határozat végrehajtását a Hatóság foganatosítja.

Budapest, 2021. április 22.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár